

Година XIV
Уторак, 3. августа 2010. године

Број/Број
63

Година XIV
Уторак, 3. колovoза/аугуста 2010.
године

ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik
ISSN 1512-7486 - bosanski jezik

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана IV 4a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 80. сједници Представничког дома, одржаној 30. јуна 2010. године, и на 48. сједници Дома народа, одржаној 13. јула 2010. године, усвојила је

ЗАКОН

О АУТОРСКОМ И СРОДНИМ ПРАВИМА

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет Закона)

Овим законом уређују се:

- а) право аутора на њиховим дјелима из области књижевности, науке и умјетности (ауторско право),
- б) права извођача, произвођача фонограма, филмских продуцената, организација за радио-дифузију, издавача и произвођача база података на њиховим извођењима, фонограмима, видеограмима, емисијама и базама података (сродна права),
- ц) остваривање ауторског права и сродних права,

- д) заштита ауторског права и сродних права,
- е) област примјене Закона.

Члан 2.
(Објављивање, јавност и издавање)

- (1) Објављивање, у смислу овог закона, значи да је ауторско дјело или предмет сродног права с дозволом овлашћеног лица постало доступно јавности први пут.
- (2) Изрази "јаван" и "јавност", у смислу овог закона, значе већи број лица која нису међусобно повезана родбинском везом или другим личним везама.
- (3) Издавање, у смислу овог закона, значи да је довољан број израђених примјерака ауторског дјела или предмета сродног права с дозволом овлашћеног лица понуђен јавности, или стављен у промет.

Члан 3.
(Однос ауторског и сродних права)

- (1) Заштита сродних права, у складу с овим законом, ни на који начин не утиче на права ауторâ чија су дјела заштићена овим законом.
- (2) Одредбе овог закона о састојцима ауторског дјела, претпоставци ауторства, коауторима, ауторима спојених дјела, садржини ауторских имовинских права и других права ауторâ, садржинским ограничењима ауторског права, почетку и учинцима истека рокова трајања ауторског права, односу између ауторског права и права својине, те о ауторском праву у правном промету примјењују се на одговарајући начин и на сродна права, осим ако је у петом дијелу овог закона другачије одређено.

ДИО ДРУГИ - АУТОРСКО ПРАВО

ГЛАВА И - АУТОРСКО ДЈЕЛО

Члан 4.
(Заштићена дјела)

- (1) Ауторским дјелом сматра се индивидуална духовна творевина из области књижевности, науке и умјетности без обзира на врсту, начин и облик изражавања, ако овим законом није другачије одређено.
- (2) Ауторским дјелом сматрају се нарочито:
 - а) писана дјела (књижевни текстови, студије, приручници, чланци и остали написи, као и компјутерски програми),

- б) говорна дјела (говори, предавања, проповиједи и друга дјела исте природе),
- ц) драмска, драмско-музичка и луткарска дјела,
- д) кореографска и пантомимска дјела,
- е) музичка дјела с ријечима или без ријечи,
- ф) аудио-визуелна дјела (филмска дјела и дјела створена на начин сличан филмском стварању),
- г) дјела ликовних умјетности (цртежи, слике, графике, кипови и друга дјела исте природе),
- х) дјела архитектуре (скице, планови, нацрти и изграђени објекти),
- и) дјела свих грана примијењених умјетности, графичког и индустријског обликовања,
- ј) фотографска дјела и дјела произведена поступком сличним фотографском,
- к) картографска дјела,
- л) презентације научне, образовне или техничке природе (техничке скице, планови, графикони, обрасци, експертизе, налази вјештака, презентације у пластичном облику и друга дјела исте природе).

Члан 5.

(Састојци ауторског дјела)

Оснутац дјела, незавршено дјело, наслов и други састојци дјела, ако представљају индивидуалне духовне творевине, заштићени су као самостално ауторско дјело.

Члан 6.

(Прерада ауторског дјела)

(1) Преводи, прилагођавања, музички аранжмани, музичке обраде и друге прераде оригиналних ауторских дјела које представљају индивидуалну духовну творевину заштићени су као самостална ауторска дјела.

(2) Заштита дјела из става (1) овог члана нема утицаја на право аутора изворног дјела.

Члан 7.
(Збирке)

- (1) Ауторским дјелом сматрају се и збирке ауторских дјела или друге грађе (енциклопедије, зборници, антологије, збирке народних књижевних и умјетничких творевина, збирке докумената, збирке судских одлука, базе података и слично) које, с обзиром на избор, распоред или начин излагања своје садржине, представљају самосталне индивидуалне духовне творевине.
- (2) Укључењем оригиналних дјела у збирку не смије се повриједити право аутора тих дјела. Укључењем друге оригиналне грађе у збирку та грађа не постаје заштићено дјело.
- (3) Базе података из става (1) овог члана представљају збирке самосталних дјела, података или друге грађе у било каквом облику која је систематски и методички сређена и појединачно доступна на електронски или други начин.
- (4) Заштита према овом члану не примјењује се на компјутерске програме употребљене за израду или рад електронских база података.

Члан 8.
(Незаштићене творевине)

- (1) Ауторскоправно нису заштићени:
 - а) идеје, концепти, поступци, радни методи, математичке операције, принципи или открића,
 - б) службени текстови из области законодавства, управе и судства (закони, уредбе, одлуке, извјештаји, записници, судске одлуке и слично),
 - ц) политички говори и говори одржани током судских расправа,
 - д) дневне вијести или разне информације, које имају карактер кратке вијести садржане у обавјештењу за штампу,
 - е) народне књижевне и умјетничке творевине.
- (2) Преводи текстова и говора из става (1) тач. б) и ц) овог члана ауторскоправно су заштићени, осим ако су објављени као службени текстови.

ГЛАВА II - АУТОР

Члан 9. (Физичко лице)

Аутор дјела је физичко лице које је створило дјело.

Члан 10. (Претпоставка ауторства)

Аутором се сматра лице чије су име и презиме, псеудоним или неки други знак означени на дјелу на уобичајени начин, док се не докаже супротно.

Члан 11. (Непознати аутор)

(1) У случају анонимног или псеудонимног дјела издавач чије је име назначено на дјелу сматра се заступником аутора, док се не докаже супротно, и као такав овлашћен је да извршава морална и имовинска права аутора. Ако издавач није назначен на дјелу, на остваривање ауторског права овлашћено је лице које је објавило дјело.

(2) Ауторско право на необјављена дјела чији аутор није познат остварује одговарајућа организација ауторâ.

(3) Одредбе ст. (1) и (2) овог члана престају да се примјењују од момента када се утврди идентитет аутора. Лице које је остваривало ауторско право према одредбама ст. (1) и (2) овог члана дужно је да пренесе користи од ауторских права на аутора, ако уговором није другачије договорено. На пренос права, односно предају ствари примјењују се на одговарајући начин правна правила о положају савјесног имаоца.

(4) Лица из ст. (1) и (2) овог члана могу да преносе појединачна имовинска права на трећа лица само у таквом обиму и трајању, те само под таквим условима који су уобичајени за редовно коришћење одређене врсте дјела и који нису супротни оправданим економским интересима аутора. У супротном случају, аутор има право да тражи раскид уговора и накнаду штете од лица из ст. (1) и (2) овог члана, као и од трећег лица на које су права пренесена.

Члан 12. (Коаутори)

(1) Ако ауторско дјело створено сарадњом двају или више лица чини недјелјиву цјелину, свим коауторима припада недјелјиво ауторско право.

(2) Удио појединог коаутора одређује се размјерно стварном доприносу који је сваки од коаутора дао у стварању дјела, ако њихови међусобни односи нису другачије уређени уговором.

(3) Одлуку о коришћењу ауторског дјела доносе заједно сви коаутори. Коаутор не може да ускрати своју сагласност супротно принципима савјесности и поштења.

(4) Ако се коауторско дјело састоји од дијелова који се могу засебно користити и ако је аутора сваког таквог дијела могуће идентификовати, аутор сваког дијела сматраће се оригиналним сопствеником имовинског права у дијелу који је он створио.

Члан 13. (Аутори спојених дјела)

(1) Ако два или више аутора споје своја дјела ради заједничког искоришћавања, сваки од њих има ауторско право на свом дијелу. Односи између аутора спојених дјела уређују се међусобним уговором.

(2) Ако није другачије договорено, одредба члана 12. став (3) овог закона примјењује се на одговарајући начин и на ауторе спојених дјела.

ГЛАВА III - САДРЖИНА АУТОРСКОГ ПРАВА

Одјељак А. Опште одредбе

Члан 14. (Настанак права)

Ауторско право настаје и припада аутору на основу самог стварања ауторског дјела и није условљено испуњењем било којих формалности или захтјева у погледу његове садржине, квалитета или сврхе.

Члан 15. (Садржина ауторског права)

Ауторско право је јединствено право на ауторском дјелу које садржи искључива лично-правна овлашћења (ауторска морална права), искључива имовинскоправна овлашћења (ауторска имовинска права) и друга овлашћења аутора (друга права аутора).

Одјељак Б. Ауторска морална права

Члан 16. (Садржина права)

Ауторска морална права штите аутора у погледу његових духовних и личних веза са његовим дјелом.

Члан 17. (Право објављивања)

Аутор има искључиво право да одлучи да ли ће, када, на који начин и у којој форми његово дјело бити објављено.

Члан 18. (Право признавања ауторства)

(1) Аутор има искључиво право да буде признат и означен као стваралац свог дјела.

(2) Аутор има право да одреди да се његово дјело објави под његовим именом, под псеудонимом, односно неком другом ознаком или анонимно.

Члан 19. (Право поштовања дјела)

Аутор има искључиво право да се супротстави сваком мијењању или употреби дјела ако би такво мијењање или употреба вријеђали његову част и углед.

Одјељак Ц. Ауторска имовинска права

Члан 20. (Садржина права)

(1) Ауторска имовинска права садрже искључиво овлашћење аутора да забрани или дозволи искоришћавање свог дјела и примјерака тог дјела, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Друго лице може да искоришћава ауторско дјело само са дозволом аутора, осим ако овим законом није другачије одређено.

(3) За сваки облик искоришћавања ауторског дјела од другог лица аутору припада посебна накнада, осим ако овим законом или уговором није другачије одређено.

(4) Ауторска имовинска права садрже нарочито:

- а) право репродуковања,
- б) право дистрибуирања,
- ц) право давања у закуп,
- д) право саопштавања јавности,
- е) право прераде,
- ф) право аудио-визуелног прилагођавања (члан 110),
- г) право превода.

Члан 21.
(Право репродуковања)

(1) Право репродуковања је искључиво право фиксирања дјела на материјалном носачу (примјерку дјела) непосредно или посредно, привремено или трајно, дјелимично или у цјелини, било каквим средствима и на било какав начин.

(2) Дјело се репродукује нарочито у облику графичког умножавања, тродимензионалног умножавања, фотографисања, фотокопирања и умножавања другим поступцима којима се постиже исти учинак, звучног или визуелног снимања, изградњом, односно извођењем архитектонског објекта и похрањивањем дјела у електронској форми.

Члан 22.
(Право дистрибуирања)

(1) Право дистрибуирања је искључиво право стављања у промет оригинала или копије дјела, снимка извођења или фонограма на материјалном носачу, путем продаје или другим начином преноса својине, укључујући увоз ради таквог стављања у промет и јавне продаје или другог облика преноса својине.

(2) Право дистрибуирања обухвата и искључиво право да се умножени примјерци дјела увозе у одређену државу ради даљег стављања у промет, независно од тога да ли су израђени на законит начин или не.

Члан 23.
(Право давања у закуп)

(1) Право давања у закуп је искључиво право давања на коришћење оригинала или примјерка дјела на временски ограничени период, у сврху остваривања посредне или непосредне привредне користи.

(2) Одредбе става (1) овог члана не односе се на коришћење:

- а) архитектонских објеката,
- б) оригинала или примјерка дјела примијењених умјетности и индустријског обликовања,
- ц) оригинала или примјерка дјела ради саопштавања јавности,
- д) оригинала или примјерка дјела ради увида на лицу мјеста,
- е) у оквиру радног односа, ако је употреба ограничена искључиво на испуњавање радних обавеза из тог односа,
- ф) компјутерског програма ако он није битан предмет закупа.

(3) Право давања у закуп компјутерског програма не примјењује се на давање у закуп компјутерског програма, ако сâм програм није основни предмет давања у закуп.

Члан 24.
(Право саопштавања јавности)

Право саопштавања јавности је искључиво право да се дјело учини доступним јавности у нематеријалном облику и обухвата нарочито:

- а) право јавног извођења,
- б) право јавног преношења,
- ц) право јавног приказивања,
- д) право јавног саопштавања са фонограма и видеограма,
- е) право радио-дифузног и кабловског емитовања,
- ф) право радио-дифузног и кабловског реемитовања,
- г) право секундарног коришћења дјела које се радио-дифузно емитује,

х) право чињења доступним јавности.

Члан 25.
(Јавно извођење)

Право јавног извођења је искључиво право саопштавања јавности:

- а) дјела из области књижевности или науке његовим читањем или рецитовањем уживо (право јавног рецитовања),
- б) музичког дјела његовим извођењем уживо (право јавног музичког извођења),
- ц) драмског, драмско-музичког, кореографског, луткарског или пантомимског дјела његовим сценским приказивањем уживо (право јавног сценског приказивања).

Члан 26.
(Јавно преношење)

Право јавног преношења искључиво је право да се рецитација, музичко извођење или сценско приказивање дјела саопште јавности која се налази ван простора у којем се дјело уживо рецитује, изводи или сценски приказује путем звучника, екрана или другог техничког уређаја.

Члан 27.
(Јавно приказивање)

Право јавног приказивања је искључиво право саопштавања јавности аудио-визуелног дјела или дјела из области фотографије, ликовних умјетности, архитектуре, примијењених умјетности, индустријског обликовања, картографије или приказа научне или техничке природе помоћу техничких уређаја.

Члан 28.
(Јавно саопштавање са фонограма и видеограма)

Право јавног саопштавања са фонограма и видеограма је искључиво право да се рецитације, извођења или сценска приказивања дјела која су снимљена на фонограме или видеограме саопштавају јавности.

Члан 29.

(Радио-дифузно и кабловско емитовање)

- (1) Право радио-дифузног, односно кабловског емитовања је искључиво право саопштавања дјела јавности помоћу радијских или телевизијских програмских сигнала намијењених за јавни пријем, бежичним преносом (укључујући сателит) или жичаним преносом, односно жичаним преносом (укључујући кабловски или микроталасни систем).
- (2) Емитовање путем сателита из става (1) овог члана постоји кад се под контролом и одговорношћу организације за радио-дифузију програмски сигнали који су намијењени за јавни пријем шаљу у непрекинутом комуникационом ланцу према сателиту и назад на Земљу.
- (3) Ако су програмски сигнали кодирани, емитовање путем сателита постоји под условом да су средства за декодирање сигнала доступна јавности од организације за радио-дифузију која врши емитовање или од овлашћеног трећег лица.

Члан 30.

(Радио-дифузно и кабловско реемитовање)

Право радио-дифузног, односно кабловског реемитовања је искључиво право да се истовремено, у неизмијењеном облику и цјелини, саопштава јавности радио-дифузно емитовано дјело када:

- а) такво саопштавање врши друга организација за радио-дифузију од оне која дјело изворно емитује, или
- б) други субјекат врши саопштавање кабловским или микроталасним системом који обухвата више од 100 прикључака, или када се дјело изворно емитује из друге државе (кабловско реемитовање).

Члан 31.

(Секундарно коришћење дјела које се радио-дифузно емитује)

Право секундарног коришћења дјела које се радио-дифузно емитује је искључиво право да се дјело које је радио-дифузно емитовано, односно радио-дифузно или кабловски реемитовано, истовремено саопштава јавности путем звучника, екрана или сличног техничког уређаја.

Члан 32.
(Право чињења доступним јавности)

Право чињења доступним јавности је искључиво право да се дјело саопшти јавности жичаним или бежичним преносом на начин који појединцу омогућава приступ дјелу са мјеста и у вријеме које сâм одабере (интернет, видео-он-деманд, мусиц-он-деманд и слично).

Члан 33.
(Право прераде)

- (1) Право прераде је искључиво право да се оригинално дјело преведе, драмски или музички обради, промијени или на било који други начин преради.
- (2) Право из става (1) овог члана обухвата и случај када се оригинално дјело у неизмијењеном облику укључи, или угради у ново дјело.
- (3) Аутор оригиналног дјела задржава искључиво право на коришћење свог дјела у прерађеном облику, ако овим законом или уговором није другачије одређено.

Одјељак Д. Друга права аутора

Члан 34.
(Право на накнаду за давање на послугу)

- (1) Аутор има право на одговарајућу накнаду ако се оригинал или примјерак његовог дјела дају на послугу путем јавних библиотека, односно других институција којима је то дјелатност.
- (2) Давање на послугу, у смислу овог закона, значи давање на употребу у временски ограниченом периоду, без остваривања посредне или непосредне привредне користи.
- (3) Одредбе ст. (1) и (2) овог члана не односе се на употребу:
 - а) оригинала или примјерака библиотечког материјала у националним библиотекама, библиотекама јавних образовних институција и јавним специјализованим библиотекама,
 - б) архитектонских објеката,
 - ц) оригинала или примјерака дјела примијењених умјетности и индустријског обликовања,
 - д) оригинала или примјерака дјела ради саопштавања јавности,

е) оригинала или примјерака дјела ради увида на лицу мјеста, или за њихово позајмљивање између јавних установа,

ф) у оквиру радног односа, ако је употреба ограничена искључиво на вршење радних обавеза из тог односа.

(4) Давање на послугу оригинала или примјерака компјутерских програма и база података је искључиво право њиховог аутора.

Члан 35. (Право слијеђења)

(1) Ако је оригинал дјела ликовне умјетности након што га је аутор први пут продао поново продат, аутор има право да буде обавијештен о продаји и новом сопственику и да потражује накнаду у обиму који је одређен у овом члану под условом да се продавац, купац или посредник професионално баве прометом умјетничких дјела (продајни салони, галерије, аукционарске куће и слично).

(2) За обавезе из става (1) овог члана одговарају продавац, купац и посредник солидарно.

(3) Као оригинали дјела ликовних умјетности из става (1) овог члана сматрају се слике, цртежи, колажи, графике, гравуре, фотографије, таписерије, кипови, умјетничка дјела израђена у керамици, стаклу или другом материјалу и слична дјела која је створио аутор својеручно, или се ради о репродукцијама таквих дјела које се сматрају оригиналима. Репродукције дјела сматрају се оригиналима ако их је израдио аутор или лице које је он овластио у ограниченом броју примјерака који су, у правилу, нумерисани и потписани од аутора.

(4) Накнада на основу права слијеђења плаћа се у проценту од продајне цијене оригинала без укљученог пореза.

(5) Накнада из става (4) овог члана износи:

а) 4% од дијела цијене остварене у износу од 1.000 КМ до 100.000 КМ,

б) 3% од дијела цијене остварене у износу од 100.001 КМ до 400.000 КМ,

ц) 1% од дијела цијене остварене у износу од 400.001 КМ до 700.000 КМ,

д) 0,5% од дијела цијене остварене у износу од 700.001 КМ до 1.000.000 КМ,

е) 0,25% од дијела цијене остварене у износу изнад 1.000.000 КМ.

(6) Независно од продајне цијене оригинала, накнада на основу права слијеђења не може да износи више од 25.000 КМ.

(7) Право слијеђења не може да буде предмет одрицања, преношења правним пословима међу живима и принудног извршења.

Члан 36.

(Право на накнаду за приватну и другу сопствену употребу)

(1) Ако се, према одредбама члана 46. овог закона, ауторско дјело може репродуковати без ауторовог одобрења, аутор дјела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће бити репродукована фотокопирањем или снимањем на носаче звука, слике или текста, за приватну или другу сопствену употребу има право на накнаду од такве употребе.

(2) Накнада из става (1) овог члана за звучно и визуелно снимање плаћа се:

а) при првој продаји или увозу нових техничких уређаја за звучно и визуелно снимање и

б) при првој продаји или увозу нових празних носача звука, слике или текста.

(3) Накнада из става (1) овог члана за фотокопирање плаћа се:

а) при првој продаји, или увозу нових уређаја за фотокопирање,

б) од израђених фотокопија намијењених за продају.

(4) За потребе овог закона, увоз у Босну и Херцеговину значи свако пуштање у промет и свако уношење робе на територију Босне и Херцеговине осим ако се ради о малим количинама намијењеним за приватну и некомерцијалну употребу, које се уносе као дио личног пртљага или шаљу у малим пошиљкама.

(5) Са фотокопирањем су изједначене све друге технике репродуковања, а с уређајима за звучно и визуелно снимање изједначени су сви други уређаји којима се омогућава постизање истог ефекта.

(6) Право на накнаду, према одредби става (1) овог члана, не може да буде предмет одрицања, располагања за вријеме живота и принудног извршења.

Члан 37.

(Лица обавезана да плаћају накнаде)

- (1) Накнаду из члана 36. ст. (2) и (3) тачка а) овог закона плаћају произвођачи уређаја за звучно и визуелно снимање, произвођачи уређаја за фотокопирање и произвођачи празних носача звука, слике или текста.
- (2) Ако се уређаји и празни носачи из става (1) овог члана увозе у Босну и Херцеговину, накнаду из члана 36. овог закона плаћа увозник.
- (3) Произвођачи из става (1) овог члана не плаћају накнаду за уређаје и празне носаче који се извозе из Босне и Херцеговине.
- (4) Накнаду из члана 36. став (3) тачка б) овог закона плаћају физичка и правна лица која уз наплату обављају услуге фотокопирања.

Члан 38.

(Износ накнаде)

- (1) Износе појединих накнада за репродуковање за приватну и другу сопствену употребу, који припадају заједнички свим носиоцима права према овом закону, одређује Савјет министара Босне и Херцеговине.
- (2) Износи из става (1) овог члана одређују се посебно за различите категорије уређаја и носача, и то:
 - а) за сваки уређај за звучно снимање - у зависности од технологије (аналогно, дигитално) и чињенице да ли се ради о уређајима намијењеним искључиво репродуковању звучних снимака или не,
 - б) за сваки уређај за аудио-визуелно снимање - у зависности од технологије (аналогно, дигитално) и чињенице да ли се ради о уређајима намијењеним искључиво репродуковању аудио-визуелних или видео-снимака или не,
 - ц) за сваки празан носач звука или слике - у зависности од технологије (аналогно, дигитално) и најдуже могућег трајања репродукције звука или слике,
 - д) за сваки уређај за фотокопирање или други уређај са сличном техником репродуковања (факс, принтер, фото-принтер и сл.) - у зависности од највећег могућег броја копија у минути и од могућности репродуковања у боји,
 - е) за сваку појединачну фотокопију направљену за продају физичким лицима.

Члан 39.
(Право приступа и предаје дјела)

- (1) Аутор има право приступа оригиналу или примјерку свог дјела који се налази у посједу другог лица уколико је то неопходно за вршење његовог права репродуковања или прераде и ако то није супротно оправданим интересима посједника.
- (2) Аутор може од посједника захтијевати да преда оригинал дјела ликовне умјетности или фотографије ради излагања у Босни и Херцеговини, уколико докаже да постоји јачи интерес.
- (3) Посједник може предају оригинала, према ставу (2) овог члана, условљавати давањем гаранције, или закључењем уговора о обезбјеђењу у висини тржишне вриједности дјела.
- (4) Право приступа дјелу, као и излагање дјела остварују се на ауторов трошак и са најмањим могућим сметањем посједника. У случају оштећења оригинала или примјерака дјела аутор одговара за сву штету, без обзира на своју кривицу.

ГЛАВА IV - САДРЖИНСКА ОГРАНИЧЕЊА АУТОРСКОГ ПРАВА

Члан 40.
(Опште правило)

- (1) Садржинска ограничења ауторског права могућа су само у случајевима који су предвиђени у овој глави с тим да је обим таквог коришћења ауторских дјела ограничен намјером која се жели постићи и да је у складу са добрим обичајима.
- (2) Садржинска ограничења ауторског права протежу се на одговарајући начин и на сродна права из чл. 119, 127, 132, 136. и 139. овог закона.

Одјељак А. Законска лиценца

Члан 41.
(Наставни материјали и периодика)

- (1) Без прибављања имовинског ауторског права, а уз обавезу плаћања одговарајуће накнаде, дозвољено је:
 - а) репродуковати у читанкама, уџбеницима, радним свескама и испитним материјалима одломке ауторских дјела и појединачна ауторска дјела фотографије, ликовне умјетности, архитектуре, примијењене умјетности, индустријског и графичког дизајна и картографије ако се ради о објављеним дјелима,

б) репродуковати у периодичној штампи или у прегледима такве штампе (клипинг) појединачне објављене чланке о актуелним политичким, привредним, вјерским и другим сличним текућим питањима, осим ако је то аутор изричито забранио.

(2) Одредбе става (1) овог члана примјењују се на одговарајући начин и за јавно саопштавање поменутих дјела.

(3) У случају из ст. (1) и (2) овог члана морају да се назначе извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Одјељак Б. Слободна употреба

Члан 42. (Инвалидна лица)

Дозвољено је репродуковање и дистрибуирање дјела за потребе инвалидних лица ако то дјело не постоји у траженом облику, ако је његова употреба у директној вези са инвалидношћу тих лица и ограничена на њен обим, те ако то није урађено с намјером да се оствари посредна или непосредна економска корист. У том случају извор и име аутора морају бити назначени, ако су назначени на дјелу које се користи.

Члан 43. (Привремено репродуковање)

Привремено репродуковање ауторског дјела дозвољено је ако представља пролазну или пратећу радњу, која чини саставни и важан дио технолошког процеса и нема никакво самостално економско значење, а њена једина сврха је да омогући пренос дјела у мрежи између трећих лица путем посредника, или његово овлашћено коришћење.

Члан 44. (Информисање јавности)

(1) Дозвољено је у обиму потребном за информисање јавности о текућим догађајима:

а) репродуковати ауторска дјела која се појављују као саставни дио текућег догађаја о којем се информише јавност,

б) припремити и репродуковати кратке изводе или сажетке из појединих објављених новинских и других сличних чланака у прегледима штампе,

ц) репродуковати јавне политичке, вјерске и друге говоре одржане у органима државне или локалне власти, вјерским установама или приликом државних или вјерских свечаности,

д) слободно користити дневне информације и вијести које имају природу новинског извјештаја.

(2) Одредбе става (1) овог члана примјењују се на одговарајући начин и за јавно саопштавање поменутих дјела.

(3) У случају коришћења из става (1) овог члана морају да буду назначени извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Члан 45. (Настава)

(1) За потребе наставе дозвољено је:

а) јавно извођење објављених дјела у облику непосредног поучавања на настави,

б) јавно извођење објављених дјела на бесплатним школским приредбама под условом да извођачи не приме накнаду за своје извођење,

ц) јавно саопштавање радио-дифузно емитованих школских емисија путем звучника, екрана или сличних техничких уређаја који се налазе у образовној установи.

(2) У случају коришћења из става (1) овог члана морају да буду назначени извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Члан 46. (Репродуковање за приватну и другу сопствену употребу)

(1) Уз поштовање права из члана 36. став (1) овог закона, репродуковање објављеног ауторског дјела је слободно ако је урађено само у једном примјерку и ако су испуњени услови из ст. (2) или (3) овог члана.

(2) Физичко лице може слободно да репродукује дјело:

а) на папиру или сличном носачу, употребом фотокопирања или друге фотографске технике са сличним ефектом,

б) на било којем другом носачу ако то чини за приватну употребу, ако примјерци нису намијењени или приступачни јавности и ако тим репродуковањем нема намјеру да оствари директну или индиректну имовинску корист.

(3) Јавни архиви, јавне библиотеке, музеји и образовне или научне установе могу за сопствене потребе слободно репродуковати дјело на било којем носачу ако то учине из сопственог примјерка и ако таквим репродуковањем немају намјеру да остваре посредну или непосредну имовинску корист.

(4) Ако овим законом или уговором није другачије одређено, независно од одредаба ст. (1), (2) и (3) овог члана, није дозвољено репродуковање:

а) писаних дјела у обиму цијеле књиге - осим ако су примјерци те књиге распродати најмање двије године,

б) графичких издања музичких дјела (нотни материјали) - осим ручним преписивањем,

ц) електронских база података и компјутерских програма,

д) дјела архитектуре, у облику изградње архитектонског објекта,

е) било којег дјела уколико би такво репродуковање било супротно уобичајеном искоришћавању дјела и оштећивало у неразумној мјери законите интересе аутора, односно носиоца ауторског права.

Члан 47. (Цитати)

(1) Дозвољено је дословно навођење одломака и цитата из објављеног ауторског дјела или појединачних објављених дјела фотографије, ликовне умјетности, архитектуре, примијењене умјетности и индустријског и графичког дизајна ради научног истраживања, критике, полемике, рецензије, наставе и другог осврта у мјери оправданој потребом приказа, суочења или упућивања које жели да се постигне и у складу са добрим обичајима.

(2) У случају коришћења из става (1) овог члана морају да се назначе извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Члан 48. (Небитни састојци)

Објављена дјела која представљају небитан састојак у односу на главно дјело у које су укључена, или у односу на ствар са којом се заједно користе у слободној су употреби при искоришћавању таквог главног дјела или такве ствари.

Члан 49.
(Јавне изложбе или аукције ауторских дјела)

(1) Организатори јавних изложби или аукција умјетничких или других ауторских дјела могу слободно да користе та дјела у вези са промоцијом тих изложби или аукција у обиму потребном за постизање такве сврхе и под условом да то не чине с намјером да постигну директну имовинску корист.

(2) У случају коришћења из става (1) овог члана морају да буду назначени извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Члан 50.
(Слободна прерада дјела)

Дозвољена је слободна прерада објављеног ауторског дјела ако се ради о:

- а) пародији или карикатури, ако то не ствара или не може да ствара забуне у погледу извора дјела,
- б) приватној или другој сопственој преради која није намијењена и није приступачна јавности,
- ц) преради у вези са дозвољеним коришћењем дјела која је проузрокована самом природом или начином тог коришћења.

Члан 51.
(Базе података)

(1) Овлашћени корисник објављене базе података или њеног примјерка може слободно да репродукује или преради ту базу података ако је то потребно ради приступа њеној садржини и редовног коришћења те садржине. Ако је корисник овлашћен само за дио базе података, дозвољени су му репродуковање и прерада само тог дијела.

(2) Уговорне одредбе које су супротне ставу (1) овог члана ништавне су.

Члан 52.
(Дјела трајно смјештена на јавним мјестима)

(1) Дозвољена је слободна употреба ауторских дјела која су трајно смјештена на трговима, парковима, улицама или другим мјестима приступачним јавности.

(2) Дјела из става (1) овог члана не смију да се репродукују у тродимензионалном облику, употријебе за исту намјеру као оригинално дјело, или употријебе за постизање имовинске користи.

(3) У случају коришћења из става (1) овог члана морају да буду назначени извор и име аутора, ако је то назначено на употријебљеном дјелу.

Члан 53.
(Службени поступци)

Дозвољена је слободна употреба ауторског дјела ако је то неопходно у појединачном конкретном случају ради спровођења задатака јавне безбједности или било којег службеног поступка.

Члан 54.
(Провјера уређаја)

(1) Погони или трговине које производе или продају фонограме и видеограме, уређаје за репродуковање или јавно саопштавање фонограма и видеограма или уређаје за пријем звука и слике, као и радње које врше поправке таквих уређаја могу слободно да репродукују и јавно саопштавају ауторска дјела у обиму који је потребан да се провјери исправно функционисање тих предмета при производњи или директној продаји купцима или за њихову поправку.

(2) Снимци ауторских дјела урађени на основу одредбе става (1) овог члана морају да буду избрисани без одгађања.

ГЛАВА В - ВРЕМЕНСКА ОГРАНИЧЕЊА АУТОРСКОГ ПРАВА

Члан 55.
(Општа одредба)

Ауторско право траје за живота аутора и 70 година након његове смрти, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 56.
(Коаутори)

Уколико ауторско право заједнички припада коауторима, рок из члана 55. овог закона рачуна се од смрти коаутора који је посљедњи умро.

Члан 57.
(Анонимна и псеудонимна дјела)

(1) Ауторско право на анонимно дјело и дјело објављено под псеудонимом траје 70 година од дана законитог објављивања дјела.

(2) Ако псеудоним не оставља никакву сумњу у погледу идентитета аутора, или ако аутор за вријеме рока из става (1) овог члана открије свој идентитет, примјењује се рок из члана 55. овог закона.

Члан 58.
(Колективна дјела)

Ауторско право на колективним дјелима траје 70 година од дана законитог објављивања дјела.

Члан 59.
(Дјела у наставцима)

Ако је овим законом прописано да се рок трајања ауторског права рачуна од дана законитог објављивања дјела, а то дјело је објављено у дијеловима (наставци, свеске, издања, епизоде и слично), рок трајања заштите рачуна се за сваки од тих дијелова посебно.

Члан 60.
(Збирке)

(1) Небитне промјене у избору, усклађивању или распореду садржине збирке не продужавају трајање ауторског права на збирци.

(2) Као небитне промјене из става (1) овог члана сматрају се додавања, испуштања или друга преиначавања у погледу избора, усклађивања или распореда грађе, која су потребна да збирка задржи свој првобитни карактер и намјену, на начин који је предвидио њен аутор.

Члан 61.
(Право покајања)

Право покајања из члана 84. овог закона траје за живота аутора.

Члан 62.
(Почетак рокова и дјеловање њиховог истека)

(1) Сви рокови из ове главе, осим рока из члана 61. овог закона, почињу да теку од 1. јануара године која слиједи послје године у којој је настала чињеница од које се рачуна почетак рока.

(2) Истеком рокова трајања ауторског права прописаних у овом одјељку ауторско дјело престаје да буде ауторскоправно заштићено.

ДИО ТРЕЋИ - АУТОРСКО ПРАВО У ПРАВНОМ ПРОМЕТУ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63. (Насљеђивање ауторског права)

Ауторско право као цјелина, осим права покајања, предмет је насљеђивања. На преношење ауторског права насљеђивањем примјењују се прописи о насљеђивању, ако овим законом није одређено другачије.

Члан 64. (Преносивост ауторског права)

- (1) Ауторско право као цјелина је непреносиво.
- (2) Аутор не може да пренесе на друго лице ауторска морална права.
- (3) Аутор може уговором или другим правним послом да пренесе на друго лице појединачна имовинска овлашћења (ауторска имовинска права) и друга права аутора, осим ако овим законом није одређено другачије.

Члан 65. (Принудно извршење)

- (1) Ауторско право не може да буде предмет принудног извршења. Предмет принудног извршења могу да буду само имовинске користи које потичу из коришћења ауторског дјела.
- (2) Принудно извршење није дозвољено у вези са ауторским правом на недовршеним дјелима и на необјављеним оригиналима.

Члан 66. (Легитимација)

- (1) Права која овај закон даје аутору, укључивши право остваривања судске заштите, припадају другом носиоцу ауторског права у обиму у којем су законом или правним послом пренесена на њега, ако овим законом није одређено другачије.
- (2) Активна легитимација за остваривање заштите права својих чланова, према овом закону, у судским и другим службеним поступцима припада и колективним организацијама, синдикалним организацијама и професионалним удружењима основаним ради заштите ауторских и сродних права.

ГЛАВА II - ОДНОС АУТОРСКОГ ПРАВА И ПРАВА СВОЈИНЕ

Члан 67. (Опште правило)

Ауторско право је самостално и независно од права својине или других стварних права на ствари на којој или у којој је ауторско дјело фиксирано, ако законом није прописано другачије.

Члан 68. (Одвојеност правног промета)

(1) Располагање појединачним ауторским имовинским правима или другим правима аутора на дјелу не утиче на право својине на ствари на којој или у којој је ауторско дјело фиксирано, ако законом или уговором није одређено другачије.

(2) Располагање својином на ствари на којој или у којој је ауторско дјело фиксирано не утиче на појединачна ауторска имовинска права или друга права аутора на том дјелу, ако законом или уговором није одређено другачије.

Члан 69. (Заштита оригинала ауторског дјела)

(1) Сопственик оригинала дјела који би, с обзиром на околности случаја, могао да претпостави да аутор има оправдан интерес да сачува тај оригинал од уништења, дужан је да прије уништења таквог оригинала обавијести аутора о тој намјери и понуди му откуп према цијени вриједности материјала. Ако предаја оригинала није могућа, сопственик је дужан да омогући аутору да се изради примјерак дјела на одговарајући начин.

(2) Сопственик архитектонског објекта дужан је само да обавијести аутора о намјери да уништи објекат и да дозволи аутору, на његов захтјев, да приступи објекту који омогућава да се тај објекат фотографише. Аутор има право да тражи и да се преда примјерак нацрта архитектонског дјела на свој трошак.

(3) Сопственик ствари на којој или у којој је дјело фиксирано без његове дозволе може да уништи ту ствар без обавезе из ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 70.
(Прерада изграђеног архитектонског објекта)

(1) Аутор изграђеног дјела архитектуре не може да се противи каснијим измјенама на том објекту ако је од завршетка изградње, односно издавања управне дозволе за употребу објекта протекло више од пет година. Ако је на објекту означено његово име, аутор има право да тражи да сопственик објекта стави одговарајућу напомену о измјенама архитектонског дјела и времену када је то учињено.

(2) Ако је архитектонско дјело потребно обновити, измијенити или на други начин прерадити због недостатака уграђених материјала или озбиљних оштећења објекта насталих усљед било којих разлога, сопственик објекта може да га слободно преради.

Члан 71.
(Исцрпљивање права дистрибуирања)

Првим преносом својине на оригиналу или примјерку дјела на подручју Босне и Херцеговине од аутора или лица које има његову сагласност исцрпљује се право дистрибуирања тог оригинала или примјерка за подручје Босне и Херцеговине.

Члан 72.
(Заједничка имовина брачних другова)

У заједничку имовину брачних другова улазе само имовинске користи које потичу из ауторског права.

ГЛАВА III - ОПШТИ ДИО АУТОРСКОГ УГОВОРНОГ ПРАВА

Члан 73.
(Обим преношења ауторског права)

Пренос појединачних ауторских имовинских права или појединачних других права аутора може бити садржински, просторно или временски ограничен.

Члан 74.
(Неискључиви и искључиви пренос)

(1) Неискључиви пренос права овлашћује носиоца да на уговорени начин искоришћава ауторско дјело, поред аутора и других носилаца права.

(2) Искључиви пренос права овлашћује носиоца да само он на уговорени начин искоришћава ауторско дјело уз искључивање аутора и свих других лица од коришћења дјела.

(3) Неискључиви пренос права, који је аутор уговорио прије него што је уговорио искључиви пренос, има правни учинак у односу на носиоца искључивог права, осим ако уговором између аутора и носилаца неискључивих права није другачије утврђено.

Члан 75.

(Претпоставке у погледу обима преноса права)

(1) Ако овим законом или уговором није другачије одређено, сматра се да је договорен неискључив пренос, да пренос важи само за подручје Босне и Херцеговине и да важи само за вријеме које је уобичајено за пренос права искоришћавања ауторских дјела одређене врсте.

(2) Ако уговором нису утврђени врста и обим појединачних ауторских имовинских права која се преносе на носиоца, сматра се да су пренесена само она права и само у оном обиму који је потребан за постизање циља уговора.

Члан 76.

(Правило одвојености преноса)

(1) Појединачна ауторска имовинска права или појединачна друга права аутора преносе се засебно, осим ако овим законом или уговором није другачије одређено.

(2) При преносу права репродуковања дјела не преноси се и право његовог похрањивања у електронском облику и право његовог звучног или визуелног снимања, ако овим законом или уговором није другачије одређено.

(3) При преносу права дистрибуирања примјерака дјела не преноси се и право њиховог увоза, ако овим законом или уговором није другачије одређено.

(4) При преносу права давања у закуп фонограма или видеограма на којима је снимљено ауторско дјело аутор задржава право на примјерену накнаду за свако давање у закуп. Аутор не може да се одрекне права из овог става.

Члан 77.

(Претпоставке о заједничком преносу)

(1) При преносу права репродуковања дјела сматра се да је уговорен и пренос права дистрибуирања примјерака тог дјела, изузев њихов увоз, ако уговором није другачије одређено.

(2) При преносу права радио-дифузног емитовања дјела сматра се да је на организацију за радио-дифузију пренесено и право:

- а) израде снимака дјела ако су ти снимци урађени сопственим средствима и за потребе сопствене емисије, ако се ради само о једнократном емитовању и ако се ти снимци најкасније у року од мјесец дана од дана емитовања униште (ефемерни снимци),
- б) предаје и похранивања ефемерних снимака сопственом или јавном архиву ако ти снимци имају изузетну документарну вриједност. О таквој предаји и похрањивању снимака организација за радио-дифузију дужна је да обавијести аутора без одгађања.

Члан 78.

(Даље преношење права)

(1) Лице на које је пренесено ауторско имовинско право или друго право аутора не може то право да пренесе даље на трећа лица без дозволе аутора, ако уговором није утврђено другачије.

(2) Дозвола из става (1) овог члана није потребна ако је даљи пренос права посљедица статусних промјена код носиоца права, његовог стечаја или редовне ликвидације.

(3) Ако је на основу закона или уговора даљи пренос права могућ без дозволе аутора, претходни и нови носилац права одговарају аутору солидарно у погледу његових захтјева заснованих на овом закону.

Члан 79.

(Ништавност појединих одредаба о преносу)

Ништавна је свака уговорна одредба чији је циљ да аутор пренесе на друго лице:

- а) ауторско право као цјелину,
- б) морална ауторска права,
- ц) ауторска имовинска права на свим својим будућим дјелима,
- д) ауторска имовинска права за још непознате начине искоришћавања свог дјела.

Члан 80.
(Форма уговора)

- (1) Правни послови којима се преносе ауторска имовинска права или друга права аутора, или којима се дају дозволе за искоришћавање ауторских дјела морају бити у писаној форми, осим ако овим законом није другачије одређено.
- (2) Правни посао који није закључен у форми из става (1) овог члана биће ваљан ако су уговорне стране у цјелини или у претежном дијелу испуниле обавезе које из њега произлазе. У том случају све спорне и нејасне одредбе правног посла у погледу врсте и обима пренесених права тумаче се у корист аутора.

Члан 81.
(Ауторска накнада)

- (1) Сматра се да се пренос ауторских имовинских права или других права аутора увијек врши уз накнаду, осим ако се докаже супротно.
- (2) Ако накнада није била одређена, она се одређује према уобичајеним висинама накнада за поједину врсту дјела, према обиму и трајању искоришћавања дјела и према другим околностима случаја.
- (3) Ако се искоришћавањем ауторског дјела оствари приход који је очигледно неразмјеран са уговореном или одређеном накнадом, аутор има право да тражи измјену уговора ради одређивања његовог праведнијег удјела у том приходу, односно поновно одређивање висине накнаде.
- (4) Аутор не може да се одрекне права из става (3) овог члана.

Члан 82.
(Евиденција прихода и добити)

- (1) Ако је накнада договорена или одређена у зависности од прихода или добити остварене искоришћавањем ауторског дјела, корисник дјела обавезан је да води одговарајуће књиге или другу поуздану евиденцију из које ће у сваком моменту бити могуће установити износ оствареног прихода или добити.
- (2) Корисник дјела обавезан је да редовно и у потребном обиму извјештава аутора о висини оствареног прихода или добити, као и да омогући аутору, на његов захтјев, најмање једном годишње да има увид у књиге или евиденцију из става (1) овог члана.

Члан 83.
(Раскид уговора због неизвршавања)

- (1) Аутор може једностраном изјавом воље да раскине уговор којим је на искључив начин пренио ауторско имовинско право ако друга страна то право врши у недовољном обиму, или га уопште не врши, па су због тога оправдани интереси аутора озбиљно угрожени. Аутор не може да се позива на одредбу овог става ако су узроци за невршење или недовољно вршење права претежно на његовој страни.
- (2) Раскид уговора, према одредби става (1) овог члана, није могућ прије него што истекну двије године од преноса тог права. Ако се искључиво право односи на новинске чланке, тај рок износи шест мјесеци.
- (3) Аутор може да раскине уговор само под условом да понуди носиоцу права довољан додатни рок за почетак вршења права у задовољавајућем обиму.
- (4) Раскидом уговора, према одредбама овог члана, ауторско имовинско право носиоца се гаси.
- (5) Аутор не може да се одрекне права из става (1) овог члана.

Члан 84.
(Право покајања)

- (1) Аутор има искључиво право да једностраном изјавом воље раскине уговор којим је пренио ауторска имовинска права и да ускрати даље искоришћавање свог дјела ако за то има озбиљне моралне разлоге и ако претходно надокнади обичну штету носиоцу тих права.
- (2) Раскид из става (1) овог члана има учинак од дана кад аутор положи обезбјеђење за накнаду штете из става (1) овог члана.
- (3) Носилац права искоришћавања, у року од три мјесеца од дана пријема изјаве о раскиду, мора да саопшти аутору обим обичне штете. Ако носилац права искоришћавања то не учини, изјава о раскиду има учинак истеком тог рока.
- (4) Ако аутор касније одлучи да се дјело у погледу којег је остварио право покајања може поново користити, дужан је да право искоришћавања најприје и под пријашњим условима понуди ономе с којим је претходно раскинуо уговор.
- (5) Аутор не може да се одрекне права из става (1) овог члана.
- (6) Одредбе овог члана не односе се на компјутерске програме, аудио-визуелна дјела и базе података.

ГЛАВА IV - ПОСЕБНИ ДИО АУТОРСКОГ УГОВОРНОГ ПРАВА

Одјељак А. Издавачки уговор

Члан 85. (Опште одредбе)

- (1) Издавачким уговором аутор се обавезује да пренесе на издавача право репродуковања свог дјела штампањем или другим сличним поступком и право дистрибуирања примјерака дјела (право издавања), а издавач се обавезује да дјело на уговорени начин репродукује и дистрибуира (изда) и аутору за то плати уговорену накнаду.
- (2) Издавачки уговор за појединачно одређено дјело може да садржи и сагласност о клупском издању, џепном издању, периодичном издавању у наставцима, преносу права превођења на појединачно одређени језик, те право издавања преведеног дјела, као и друга имовинска права.

Члан 86. (Садржина уговора)

- (1) Издавачки уговор мора да уреди нарочито врсту преноса права, обим и трајање преноса права, територију важења права, рок за издавање дјела и ауторски хонорар.
- (2) Ако издавачким уговором није другачије утврђено, издавач има право само на једно издање дјела, односно само на једнократно умножавање уговореног броја примјерака дјела. Ако је уговором одређена могућност виšekратног дјелимичног умножавања примјерака до постизања укупне уговорене висине тиража (доштампавање), издавач је дужан да без одгађања обавијести аутора о сваком дјелимичном умножавању и саопшти му све податке потребне за његово ефикасно контролисање поштовања издавачког уговора.
- (3) Ако је накнада уговорена у проценту од малопродајне цијене продатих примјерака дјела, издавачки уговор мора да садржи и одредбу о њиховом најмањем броју при првом издању. Таква одредба није потребна ако уговор одређује минималну накнаду коју је издавач дужан да плати аутору независно од броја продатих примјерака.
- (4) Ако је накнада уговорена у паушалном износу, издавачки уговор мора да садржи одредбу о укупној висини тиража. Ако тираж није одређен и ако из околности случаја или добрих пословних обичаја не произлази другачије, издавач може да изда највише 500 примјерака дјела.
- (5) Ако рок за издавање дјела није другачије уговорен, он износи годину дана од када је аутор предао издавачу примјерак дјела у одговарајућем облику.

Члан 87.
(Склапање уговора посредством заступника)

Заступник аутора може да склопи издавачки уговор само за она дјела која су изричито наведена у ауторској пуномоћи.

Члан 88.
(Изузетак од писане форме)

Издавачки уговор о издавању чланака, цртежа и других ауторских дјела у дневној и периодичној штампи не мора да буде у писаној форми.

Члан 89.
(Претпоставка искључивости)

- (1) Док важи издавачки уговор, аутор не може да пренесе на друго лице право издавања истог дјела на истој територији и на истом језику, осим ако је издавачким уговором другачије одређено.
- (2) Право издавања новинских чланака аутор може да пренесе истовремено на више лица, осим ако издавачким уговором није другачије одређено.

Члан 90.
(Издавачко право првенства)

- (1) Издавач који је стекао право на издавање дјела у штампаном облику има, у погледу издавања тог дјела у електронском или било ком другом облику, право првенства у односу на друге издаваче који понуде исте услове.
- (2) Издавач који намјерава да се користи правом из става (1) овог члана дужан је да се изјасни о томе у року од 30 дана од дана пријема ауторове писане понуде.
- (3) Право првенства из става (1) овог члана траје три године од истека рока уговореног за издавање дјела у принтаној форми.

Члан 91.
(Побољшања и измјене дјела)

Ако издавачким уговором није другачије одређено, издавач је обавезан да у случају нових издања дјела омогући аутору да унесе побољшања или друге измјене ауторског дјела под претпоставком да то не мијења карактер ауторског дјела и не узрокује неразмјерне трошкове издавачу.

Члан 92.

(Пропаст оригинала дјела или издања због више силе)

- (1) Ако је рукопис или други оригинал дјела након његове предаје издавачу уништен кривицом издавача или због више силе, аутор има право на накнаду која би му припала да је ауторско дјело издато.
- (2) Ако је припремљено издање дјела због више силе у потпуности уништено прије његовог стављања у промет, издавач има право да припреми ново издање, а аутору припада накнада само за пропало издање.
- (3) Ако припремљено издање дјела због више силе дјелимично пропадне прије његовог стављања у промет, издавач има право да, без плаћања накнаде аутору, репродукује само онолико примјерака дјела колико их је пропало.

Члан 93.

(Престанак издавачког уговора)

- (1) Издавачки уговор престаје:
 - а) смрћу аутора прије завршетка ауторског дјела,
 - б) исцрпљењем тиража свих уговорених издања,
 - ц) истеком рока важења уговора.
- (2) Аутор може да раскине издавачки уговор и тражи накнаду штете а, осим тога, има право да задржи примљену накнаду, односно тражи исплату договорене накнаде, ако издавач не изда дјело у уговореном року.
- (3) Ако рок за издавање дјела није утврђен уговором, издавач је дужан да изда дјело у примјереном року, а најкасније у року од једне године од дана предаје дјела издавачу.
- (4) Аутор може да раскине издавачки уговор ако издавач, након исцрпљења једног издања, не приступи издавању новог уговореног издања у року од једне године од дана кад је аутор то захтијевао, осим ако уговором није другачије одређено.
- (5) Сматра се да је, у смислу одредаба овог члана, издање исцрпљено ако је број непродатих примјерака дјела мањи од 5% целокупног издања.

Члан 94.
(Уништење примјерака дјела)

(1) Издавач који намјерава непродате примјерке дјела да прода као папир за прераду, или да их на други начин уништи, дужан је да откуп тих примјерака понуди прво аутору по цијени коју би остварио за такву продају.

(2) Ако аутор не прихвати понуду издавача из става (1) овог члана, или је прихвати само за одређени број примјерака, преостале примјерке дјела издавач може слободно да прода као папир за прераду, или да их уништи.

Одјељак Б. Уговор о извођењу

Члан 95.
(Општа одредба)

Уговором о извођењу дјела аутор преноси кориснику право јавног рецитовања, јавног извођења или јавног сценског приказивања свог дјела, а корисник се обавезује да ће дјело на уговорени начин користити и за то платити аутору накнаду.

Члан 96.
(Обавезе корисника)

Корисник је дужан да омогући аутору приступ извођењу дјела, оствари техничке услове за извођење који обезбјеђују поштовање ауторских моралних права, те аутору или његовом заступнику достави програм, друге публикације и јавне критике извођења, ако уговором није другачије одређено.

Члан 97.
(Раскид уговора)

Ако корисник не изведе дјело у уговореном року, аутор може да раскине уговор о извођењу и тражи накнаду штете а уз то може и да задржи накнаду, односно тражи исплату уговорене накнаде.

Одјељак Ц. Уговор о стварању дјела по наруџби

Члан 98.
(Дјело по наруџби)

(1) Уговором о стварању ауторског дјела по наруџби аутор се обавезује да створи одређено ауторско дјело и примјерак тог дјела преда наручиоцу, а наручилац се обавезује да аутору за то плати уговорену накнаду.

(2) Наручилац има право да надзире посао и даје аутору упутства и захтјеве у вези са изгледом и садржином дјела ако тиме не задире у неразумној мјери у ауторову слободу научног или умјетничког стваралаштва.

(3) Ауторско право на дјелу по наруџби, осим права дистрибуирања, задржава аутор, ако овим законом или уговором није другачије одређено. На уговор о ауторском дјелу по наруџби примјењују се на одговарајући начин прописи којима се уређује уговор о дјелу.

Члан 99.
(Колективно дјело)

(1) Колективним ауторским дјелом сматра се дјело створено на подстицај и у организацији физичког или правног лица (наручилац) у чијем стварању је учествовао велики број лица, те које се објављује и користи под именом наручиоца (енциклопедије, лексикони, зборници, алманаси и слично).

(2) За стварање колективног дјела закључује се посебан уговор. Ако нису испуњени услови из става (1) овог члана, такав уговор је ништаван.

(3) Ако уговором није другачије одређено, сматра се да су сва ауторска имовинска права и друга права аутора на колективном дјелу искључиво и неограничено пренесена на наручиоца.

Одјељак Д. Ауторско дјело створено у радном односу

Члан 100.
(Претпоставка преноса права на послодавца)

(1) Ако ауторско дјело створи запосленик у извршавању својих радних обавеза или према упутствима послодавца, сматра се да су сва ауторска имовинска права искључиво пренесена на послодавца за период од пет година од дана завршетка таквог дјела, ако уговором или другим актом није другачије одређено.

(2) Након истека рока из става (1) овог члана права послодавца престају тако што се враћају аутору, осим ако је послодавац прије истека тог рока затражио њихов поновни искључиви пренос без ограничења. У том случају аутору припада право на одговарајућу накнаду за даље искоришћавање његовог дјела.

Члан 101.
(Посебне одредбе о преносу права)

(1) Независно од одредаба члана 100. овог закона, аутор задржава искључиво право коришћења дјела створеног у радном односу у оквиру својих сабраних дјела.

(2) Независно од одредаба члана 100. овог закона, сматра се да су ауторска имовинска права и друга права аутора на основу података и на колективном дјелу искључиво и неограничено пренесена на послодавца, ако уговором није другачије одређено. Пренос права на компјутерском програму створеном у радном односу уређује се одредбом члана 103. овог закона.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О ПОЈЕДИНИМ АУТОРСКИМ ДЈЕЛИМА

ГЛАВА I - КОМПЈУТЕРСКИ ПРОГРАМИ

Члан 102. (Опште одредбе)

- (1) Компјутерски програм, у смислу овог закона, јесте програм у било којој форми, укључујући припремне материјале за његову израду.
- (2) Идеје и принципи на којима се заснива било који елеменат компјутерског програма, укључујући елементе који су основ за његов интерфејс, нису заштићени.
- (3) Компјутерски програми заштићени су као писана ауторска дјела ако представљају сопствену интелектуалну творевину њиховог аутора.

Члан 103. (Компјутерски програм створен у радном односу или по наруџби)

Ако је компјутерски програм створио запосленик у извршавању својих обавеза или према упутствима послодавца, или ако га је створио аутор на основу уговора о наруџби, сматра се да су сва ауторска имовинска права на таквом програму искључиво и у цјелини пренесена на послодавца или наручиоца, ако уговором није другачије утврђено.

Члан 104. (Права аутора компјутерског програма)

- (1) Ако у чл. 105. и 106. овог закона није другачије одређено, аутор компјутерског програма има искључива права која обухватају:
 - а) репродуковање саставних дијелова или цијелог компјутерског програма било којим средствима и на било који начин, независно од тога да ли се ради о привременом или трајном репродуковању; уколико учитавање, приказивање, стављање у рад, преношење или похрањивање програма захтијева његово репродуковање, за те радње тражи се дозвола аутора компјутерског програма,

б) превођење, прилагођавање, обраду или било коју другу прераду компјутерског програма и репродуковање резултата тих прерада, с тим да остају нетакнута права лица које је прерадило програм,

ц) дистрибуирање оригинала или примјерака компјутерског програма у било којем облику, укључујући њихово давање у закуп.

(2) Аутор може да пренесе права из става (1) овог члана на трећа лица на основу уговора.

Члан 105.

(Садржинска ограничења ауторских права)

(1) Законити корисник компјутерског програма може без дозволе аутора да изврши радње из члана 104. став (1) тач. а) и б) овог закона, укључујући отклањање грешака, ако је то потребно ради коришћења компјутерског програма у складу с његовом намјеном.

(2) Овлашћени корисник компјутерског програма може без дозволе аутора да репродукује највише једну безбједносну копију програма, ако је то потребно ради његове употребе.

(3) Овлашћени корисник примјерка компјутерског програма може без дозволе аутора да посматра, проучава или тестира функционисање програма с циљем откривања идеја и принципа који чине основу било којег елемента тог програма, ако то чини приликом његовог читавања, приказивања, рада, преношења или похрањивања на које је овлашћен.

(4) Одредбе овог закона о приватном и другом сопственом репродуковању (члан 46) и о праву покајања (члан 84) не односе се на компјутерске програме.

(5) Компјутерски програми не смију се јавно давати на послугу (члан 34), осим ако је уговором са њиховим аутором другачије утврђено.

(6) Уговорне одредбе којима се настоје ограничавати права законитог корисника супротно ст. (2) и (3) овог члана су ништавне.

Члан 106.
(Декомпилирање)

(1) Ако је репродуковање компјутерског кода и превођење његовог облика, према одредби члана 104. став (1) тач. а) и б) овог закона, нужно за добијање информација потребних за постизање интероперабилности независно створеног програма са другим програмима, одобрење носиоца права није потребно под сљедећим условима:

- а) ако те радње предузима лице које има одобрење за коришћење, или друго лице које има право да користи примјерак програма, или лице које је у њихово име овлашћено да то учини,
- б) ако информације потребне за постизање интероперабилности претходно нису биле непосредно доступне лицима из тачке а) овог става и
- ц) ако су те радње ограничене само на оне дијелове изворног програма који су потребни за постизање интероперабилности.

(2) Информације добијене примјеном одредбе става (1) овог члана не смију да се:

- а) користе за циљеве различите од постизања интероперабилности независно створеног компјутерског програма,
- б) преносе другим лицима осим кад је то потребно за постизање интероперабилности независно створеног програма,
- ц) користе за развој, производњу или маркетинг другог програма битно сличног у свом изражају, или за било коју другу радњу којом се наноси повреда ауторског права.

(3) Одредбе овог члана не смију се тумачити тако да омогућавају да њихова примјена буде супротна редовном коришћењу компјутерског програма, или да неоправдано наноси штету законитим интересима носиоца права.

(4) Уговорне одредбе супротне одредбама овог члана су ништавне.

Члан 107.
(Посебне мјере заштите)

Повредом права на компјутерском програму сматрају се нарочито и сљедеће радње:

- а) било која дистрибуција примјерка компјутерског програма за који се зна или за који се основано сумња да повређује ауторско право,

б) посједовање примјерка компјутерског програма у комерцијалне сврхе за који се зна или за који се основано сумња да повређује ауторско право.

Члан 108.
(Примјена других правних прописа)

Одредбе из овог одјељка не утичу на примјену других прописа који уређују компјутерске програме, као што су прописи о патенту, жигу, заштити топографија интегрисаних кола, конкуренцији и пословној тајни или на уговорне обавезе.

ГЛАВА II - АУДИО-ВИЗУЕЛНА ДЈЕЛА

Члан 109.
(Општа одредба)

Аудио-визуелна дјела, према овом закону, јесу кинематографски, телевизијски, документарни, цртани, рекламни и кратки музички видео-филмови, те друга аудио-визуелна дјела изражена сликама које у слиједу дају утисак покрета, са звуком или без звука, независно од врсте носача на којем су фиксирана.

Члан 110.
(Право аудио-визуелног прилагођавања)

(1) Право аудио-визуелног прилагођавања је искључиво право да се оригинално дјело преради или укључи у аудио-визуелно дјело.

(2) Закључењем уговора о аудио-визуелном прилагођавању сматра се да је аутор оригиналног дјела пренио на филмског продуцента право прераде и укључивања оригиналног дјела у аудио-визуелно дјело, своја ауторска имовинска права на том аудио-визуелном дјелу, његовом преводу, његовим аудио-визуелним прерадама и на фотографијама насталим у вези са продукцијом аудио-визуелног дјела, ако није уговором другачије одређено.

(3) Независно од одредбе става (2) овог члана, аутор оригиналног дјела задржава:

а) искључиво право новог аудио-визуелног прилагођавања, али тек након истека десет година од склапања уговора из става (2) овог члана,

б) искључиво право даље прераде аудио-визуелног дјела у било који други умјетнички облик,

ц) право на одговарајућу накнаду од филмског продуцента за свако давање у закуп примјерка аудио-визуелног прилагођеног дјела.

(4) Аутор не може да се одрекне права из става (3) овог члана.

Члан 111.

(Коаутори аудио-визуелног дјела)

(1) Коауторима аудио-визуелног дјела сматрају се:

- а) аутор прилагођавања,
- б) главни режисер,
- ц) аутор сценарија,
- д) аутор дијалога,
- е) главни сниматељ (директор фотографије),
- ф) композитор филмске музике, створене посебно за коришћење у том дјелу.

(2) Ако је цртеж, односно анимација битан елеменат аудио-визуелног дјела, коаутором тог дјела сматра се и главни цртач, односно главни аниматор.

Члан 112.

(Аутори доприноса аудио-визуелном дјелу)

Композитор музике, главни цртач и главни аниматор, који се не сматрају коауторима аудио-визуелног дјела према одредби члана 111. овог закона, као и сценограф, костимограф, сликар маски и монтажер имају права на својим индивидуалним доприносима аудио-визуелном дјелу (аутори доприноса).

Члан 113.

(Уговор о филмској продукцији)

(1) Односи између филмског продуцента и коаутора аудио-визуелног дјела и аутора доприноса том дјелу, као и односи између самих аутора уређују се уговором о филмској продукцији, који мора да буде у писаној форми.

(2) Закључењем уговора о филмској продукцији сматра се да су коаутори искључиво и неограничено пренијели на филмског продуцента сва своја ауторска имовинска права на аудио-визуелном дјелу, његовом преводу, његовим аудио-визуелним прерадама и фотографијама насталим у вези са продукцијом аудио-визуелног дјела, ако уговором није другачије одређено.

(3) Коауторима аудио-визуелног дјела припада посебна накнада за свако пренесено ауторско имовинско право или друго право аутора.

(4) Закључењем уговора о филмској продукцији сматра се да су аутори доприноса искључиво и неограничено пренијели на филмског продуцента право коришћења њихових доприноса за довршење аудио-визуелног дјела.

(5) Независно од одредаба ст. (1), (2) и (4) овог члана:

а) коаутори задржавају искључиво право даље прераде аудио-визуелног дјела у други умјетнички облик,

б) аутори доприноса задржавају право да своје доприносе аудио-визуелном дјелу одвојено искоришћавају, ако се тиме не задире у права филмског продуцента,

ц) коаутори задржавају право на праведну накнаду од филмског продуцента за свако давање у закуп примјерака аудио-визуелног дјела.

(6) Коаутори и аутори доприноса не могу да се одрекну права из става (5) овог члана.

(7) Филмски продуцент обавезан је да најмање једном годишње шаље коауторима извјештај о висини остварених прихода за сваки облик дозвољеног коришћења аудио-визуелног дјела.

Члан 114.

(Довршење аудио-визуелног дјела)

(1) Аудио-визуелно дјело сматра се довршеним када је, у складу са уговором између главног режисера и филмског продуцента, израђен први стандардни примјерак дјела које је предмет уговора о продукцији.

(2) Забрањено је уништење матрице првог стандардног примјерка аудио-визуелног дјела.

(3) Ако неки од коаутора или аутора доприноса одбије да настави сарађивати на стварању аудио-визуелног дјела, или ако због више силе није у могућности да настави ту сарадњу, не може да се противи да се допринос који је већ дао користи за довршење тог дјела. Такав аутор има одговарајућа ауторска права на већ учињеном доприносу аудио-визуелном дјелу.

Члан 115.
(Раскид уговора)

- (1) Ако филмски продуцент не доврши аудио-визуелно дјело у року од пет година од дана склапања уговора о продукцији, или ако довршено аудио-визуелно дјело не почне да искоришћава у року од двије године од дана његовог довршења, коаутори могу да траже раскид уговора, ако није уговорен неки други рок.
- (2) У случају из става (1) овог члана коаутори дјела и аутори доприноса задржавају право на накнаду.

ДИО ПЕТИ - СРОДНА ПРАВА

ГЛАВА I - ПРАВА ИЗВОЂАЧА

Члан 116.
(Извођачи)

- (1) Извођачи, у смислу овог закона, јесу глумци, пјевачи, музичари, плесачи и друга лица која глумом, пјевањем, свирањем, покретима, рецитовањем или интерпретирањем на други начин изводе ауторска или фолклорна дјела.
- (2) Као извођачи, у смислу става (1) овог члана, сматрају се и режисери позоришних представа, диригенти оркестара, вође пјевачких хорова, те варијететски и циркуски умјетници.

Члан 117.
(Заступник групе извођача)

- (1) Извођачи који учествују у групи (чланови оркестра, хора, плесне или глумачке групе, ансамбла и сл.) дужни су да овласте једног од својих чланова као свог заступника за давање дозвола потребних за извођење и за остваривање извођачких права.
- (2) Овлашћење из става (1) овог члана мора да буде у писаној форми и важи ако је постигнута сагласност већине свих чланова који чине групу извођача.
- (3) Одредбе ст. (1) и (2) овог члана не примјењују се на диригенте, солисте, режисере позоришних представа и главне глумце који нису чланови групе, ако уговором између њих и групе није другачије одређено.

Члан 118.
(Морална права извођача)

- (1) Извођач који индивидуално изводи ауторска или фолклорна дјела има искључиво право да буде признат и назначен као извођач, односно да одлучи да ли ће његово име или друга ознака идентитета бити назначени при коришћењу његове изведбе.
- (2) Ако извођачи изводе ауторска или фолклорна дјела као група, право из става (1) овог члана припада групи као цјелини и солистима.
- (3) Извођачи имају искључиво право да се супротставе сваком мијењању или употреби њихове изведбе ако би се тиме вријеђали њихова част и углед.

Члан 119.
(Имовинска права извођача)

Извођач има искључиво право:

- а) снимања свог живог извођења,
- б) директног или индиректног репродуковања снимка свог извођења на било који начин и у било којој форми,
- ц) преношења јавности свог живог извођења,
- д) радио-дифузног емитовања свог живог извођења, осим реемитовања од организације или уз дозволу организације која врши емитовање,
- е) чињења доступним јавности снимака свог извођења,
- ф) дистрибуирања примјерака снимка свог извођења,
- г) давања у закуп примјерака снимка свог извођења.

Члан 120.
(Накнада за приватну употребу)

Извођач има право на накнаду за приватно или друго сопствено репродуковање, према члану 36. став (2) овог закона.

Члан 121.

(Накнада за јавно саопштавање и давање у закуп снимка извођења)

- (1) Извођач има право на удио у накнади која припада произвођачу фонограма за саопштавање јавности фонограма са снимком његовог извођења.
- (2) Извођач који своје право давања у закуп снимка извођења пренесе на произвођача фонограма или филмског продуцента задржава право на праведну накнаду. Извођач не може да се одрекне права на праведну накнаду за давање у закуп.

Члан 122.

(Претпоставка преноса права на филмског продуцента)

- (1) Закључењем уговора о филмској продукцији сматра се да је извођач искључиво и неограничено пренио сва своја извођачка имовинска права у вези са његовим извођењем на филмског продуцента, ако уговором није другачије одређено.
- (2) За свако од имовинских права, пренесених према одредбама става (1) овог члана, извођач има право на одговарајућу накнаду од филмског продуцента.
- (3) Извођач не може да се одрекне права из става (2) овог члана.

Члан 123.

(Коришћење извођења за довршење аудио-визуелног дјела)

Ако неки од извођача одбије да заврши свој допринос аудио-визуелном дјелу, или ако због више силе није у могућности да настави извођење, не може да се противи да се остварени дио извођења користи за довршење аудио-визуелног дјела. Такав извођач има одговарајућа права на већ учињени допринос аудио-визуелном дјелу.

Члан 124.

(Извођење остварено у радном односу)

- (1) Извођење настало у радном односу означава извођење које за вријеме трајања радног односа код одређеног послодавца оствари извођач-запосленик извршавајући своје радне обавезе или према упутствима послодавца.
- (2) На извођење остварено у радном односу примењују се на одговарајући начин одредбе члана 100. овог закона.

Члан 125.
(Трајање права)

(1) Права извођача трају 50 година од дана извођења. Ако је снимак извођења у том року законито издат, или законито саопштен јавности, права извођача трају 50 година од дана првог издања или првог саопштавања, зависно од тога који је дан био раније.

(2) Рок из става (1) овог члана почиње да тече од 1. јануара године која слиједи послије године у којој је настала чињеница од које се рачуна почетак рока.

ГЛАВА II - ПРАВА ПРОИЗВОЂАЧА ФОНОГРАМА

Члан 126.
(Произвођач фонограма)

(1) "Произвођач фонограма", у смислу овог закона, јесте физичко или правно лице које предузме иницијативу и сноси одговорност за прво снимање звукова једног извођења или других звукова, или онога што представља звукове.

(2) "Снимање", у смислу овог закона, значи фиксирање звукова или онога што представља звукове на носач са којег се они могу слушати, репродуковати или саопштавати путем одређеног уређаја.

(3) "Фонограм", у смислу овог закона, јесте снимак звукова извођења или других звукова или онога што представља звукове, осим ако се ради о снимку који је укључен, односно уграђен у аудио-визуелно дјело.

Члан 127.
(Права произвођача фонограма)

Произвођач фонограма има искључиво право:

- а) директног или индиректног репродуковања својих фонограма, на било који начин и у било којој форми,
- б) дистрибуирања својих фонограма,
- ц) давања у закуп својих фонограма,
- д) чињења доступним јавности својих фонограма.

Члан 128.

(Право на накнаду за саопштавање јавности)

- (1) Ако се фонограм издат у комерцијалне сврхе користи за радио-дифузно емитовање или неки други облик саопштавања јавности, корисник је за свако појединачно коришћење обавезан да плати произвођачу фонограма јединствену правичну накнаду.
- (2) Половину накнаде из става (1) овог члана произвођач фонограма дужан је да плати извођачима чије извођење је снимљено на коришћеном фонограму, ако уговором између њих нису одређени другачији удјели.
- (3) За потребе овог члана, фонограми који су учињени доступним јавности на начин који омогућава појединцу приступ тим фонограмима са мјеста и у вријеме које сâм одабере сматрају се као фонограми издати у комерцијалне сврхе.
- (4) Право на накнаду за саопштавање јавности фонограма траје 50 година од дана његовог објављивања под условима да је он још увијек заштићен према члану 125. овог закона.

Члан 129.

(Накнада за приватну употребу)

Произвођач фонограма има право на одговарајућу накнаду за свако репродуковање својих фонограма за приватну или другу сопствену употребу према члану 36. став (2) овог закона.

Члан 130.

(Трајање права)

- (1) Права произвођача фонограма трају 50 година од дана првог фиксирања. Ако је фонограм у том року законито издат, права трају 50 година од дана првог издања. Ако фонограм у том року није законито издат, али је законито саопштен јавности, права трају 50 година од дана таквог првог саопштавања јавности.
- (2) Рок из става (1) овог члана почиње да тече од 1. јануара године која слиједи послје године у којој је настала чињеница од које се рачуна почетак рока.

ГЛАВА III - ПРАВА ФИЛМСКИХ ПРОДУЦЕНАТА

Члан 131.

(Филмски продуцент и видеограм)

Филмски продуцент (произвођач видеограма) јесте физичко или правно лице које у своје име даје иницијативу, прикупља финансијска средства, организује, руководи и преузима одговорност за фиксирање аудио-визуелног дјела или слиједа помичних слика праћених звуком или без звука (видеограм).

Члан 132.

(Права филмског продуцента)

Филмски продуцент има искључиво право:

- а) репродуковања својих видеограма,
- б) дистрибуирања својих видеограма,
- ц) давања у закуп својих видеограма,
- д) јавног приказивања својих видеограма,
- е) чињења доступним јавности својих видеограма.

Члан 133.

(Накнада за приватну употребу)

Филмски продуцент има право на одговарајућу накнаду за звучно и визуелно репродуковање својих видеограма за приватну или другу сопствену употребу према члану 36. став (2) овог закона.

Члан 134.

(Трајање права)

Права филмског продуцента трају 50 година од дана првог фиксирања видеограма. Ако је видеограм у том року законито издат, или законито саопштен јавности, права трају 50 година од дана таквог првог издања или дана таквог првог саопштавања, зависно од тога који дан је био раније.

ГЛАВА IV - ПРАВА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА РАДИО-ДИФУЗИЈУ

Члан 135.

(Организација за радио-дифузију и емисије)

(1) Организација за радио-дифузију је правно лице које предузима иницијативу и сноси одговорност за производњу емисије.

(2) Емисија је звучна, визуелна, односно звучно-визуелна садржина претворена у електрични, електромагнетни или други сигнал који се емитује ради саопштавања јавности.

Члан 136.

(Права организација за радио-дифузију)

Организација за радио-дифузију има искључиво право:

- а) реемитовања својих емисија бежично или путем жица,
- б) секундарног коришћења својих емисија, у смислу члана 31. овог закона, ако се то ради уз наплату улазница,
- ц) снимања својих емисија,
- д) репродуковања снимака својих емисија,
- е) дистрибуирања снимака својих емисија,
- ф) чињења доступним јавности својих емисија.

Члан 137.

(Трајање права)

Права организације за радио-дифузију трају 50 година од дана првог емитовања.

ГЛАВА V - ПРАВА ИЗДАВАЧА

Члан 138.

(Накнада за приватну употребу)

(1) Издавачи имају право на накнаду за репродуковање својих издања за приватну или другу сопствену употребу према члану 36. став (3) овог закона.

(2) Право на накнаду из става (1) овог члана траје 50 година од законитог издања дјела.

Члан 139.
(Необјављена слободна дјела)

- (1) Лице које први пут законито изда или саопшти јавности још необјављено ауторско дјело на којем су ауторска права већ истекла стиче права која одговарају ауторским имовинским правима и другим правима аутора према овом закону.
- (2) Права из става (1) овог члана трају 25 година од првог законитог издања дјела, или првог законитог саопштавања јавности.

Члан 140.
(Критичка и научна издања слободних дјела)

- (1) Лице које припреми издање ауторског дјела на којем су ауторска права већ истекла, а које је резултат научног истраживања или обраде и битно се разликује од постојећих издања тог дјела, стиче права која одговарају ауторским имовинским правима и другим правима аутора према овом закону.
- (2) Права из става (1) овог члана трају 30 година од првог законитог издања дјела.

ГЛАВА VI - ПРАВА ПРОИЗВОЂАЧА БАЗЕ ПОДАТАКА

Члан 141.
(База података и произвођач базе података)

- (1) "База података", у смислу овог закона, јесте збирка самосталних дјела, података или друге грађе у било којем облику која је систематски или методички уређена и појединачно приступачна путем електронских или других средстава и код које је прибављање, верификација или представљање њене садржине тражило квалитативно или квантитативно знатно улагање људских, техничких или финансијских средстава.
- (2) Произвођач базе података је правно или физичко лице које предузима иницијативу и преузима ризик улагања средстава, наведених у ставу (1) овог члана, у њено израђивање.
- (3) Заштита базе података или њене садржине, према одредбама овог одјељка, независна је од њене заштите ауторским правом или другим правима. Укључивањем грађе у базу података и њеним коришћењем не смије се задирати у права која постоје на тој грађи.

Члан 142.
(Обим заштите)

(1) Заштита базе података обухвата:

- а) цјелокупну садржину базе података,
- б) сваки квалитативно или квантитативно знатан дио садржине базе података,
- ц) квалитативно или квантитативно незнатне дијелове садржине базе података ако се ти дијелови користе понављано и систематски, па је то супротно редовном коришћењу базе података или у неразумној мјери наноси штету законитим интересима њеног произвођача.

(2) Заштита се не односи на компјутерске програме који су коришћени за израду базе података или за рад са базама података које су доступне електронским путем.

Члан 143.
(Права произвођача базе података)

Произвођач базе података има искључиво право:

- а) репродуковања своје базе података,
- б) дистрибуирања примјерака своје базе података,
- ц) давања у закуп примјерака своје базе података,
- д) чињења доступним јавности своје базе података,
- е) другог облика саопштавања јавности своје базе података.

Члан 144.
(Права и обавезе овлашћених корисника)

(1) Овлашћени корисник објављене базе података или њеног примјерка може се слободно користити квалитативно или квантитативно незнатним дијеловима њене садржине у било коју сврху. Ако је корисник овлашћен само у погледу дијела базе података, овај став се примјењује само на тај дио.

(2) Овлашћени корисник објављене базе података не смије да обавља радње које су супротне уобичајеном коришћењу те базе или које у неразумној мјери наносе штету законитим интересима њеног произвођача.

(3) Овлашћени корисник објављене базе података не смије да нанесе штету ауторском или сродним правима у погледу дијела или предмета заштите који су садржани у бази података.

(4) Уговорне одредбе које су супротне одредбама овог члана су ништавне.

Члан 145.

(Ограничења права произвођача базе података)

(1) Овлашћени корисник објављене базе података може се слободно користити знатним дијеловима њене садржине у случају:

а) приватне или друге сопствене употребе базе података која није електронска, ако постоје услови из члана 46. овог закона,

б) наставе, ако постоје услови из члана 45. овог закона.

(2) Употреба базе података је слободна у спровођењу задатака јавне безбједности и у службеним поступцима, ако постоје услови из члана 53. овог закона.

Члан 146.

(Трајање права)

(1) Права произвођача базе података трају 15 година од завршетка њене израде. Ако је у том року база података законито објављена, права трају 15 година од таквог првог објављивања.

(2) Свака квалитативно или квантитативно знатна измјена садржине базе података, укључујући измјену насталу акумулирањем постепених допуна, брисања или измјена, која се може сматрати као квалитативно или квантитативно ново знатно улагање у ту базу података, проузрокује почетак поновног рока трајања заштите из става (1) овог члана.

ДИО ШЕСТИ - ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 147.

(Начин остваривања права)

(1) Аутор може да остварује своја ауторска права сâм или посредством заступника. Заступник може да буде физичко или правно лице којег аутор овласти за заступање.

(2) Ауторска права могу се остваривати за свако појединачно ауторско дјело (индивидуално остваривање права), или за више ауторских дјела више аутора заједно (колективно остваривање права).

(3) Колективно остваривање права уређује се посебним законом уз одговарајућу примјену одредаба овог закона.

Члан 148.

(Индивидуално остваривање права посредством заступника)

(1) Индивидуално остваривање ауторских права посредством заступника обухвата заступање аутора у правним пословима са корисницима, односно наручиоцима њихових дјела, укључујући наплату ауторских накнада и заступање аутора у судским или другим службеним поступцима ради заштите њихових ауторских права.

(2) Ако аутор остварује своја ауторска права пред судом или другим државним органом посредством заступника који је правно лице, такав заступник има право да тражи награду за своје услуге и враћање трошкова у вези са обављањем тих услуга према важећој адвокатској тарифи, ако овлашћено лице правног лица испуњава услове за заступање пред судовима или другим државним органима.

Члан 149.

(Сродна права)

Одредбе ове главе важе на одговарајући начин и за сродна права.

ГЛАВА II - ЗАШТИТА ПРАВА

Одјељак А. Опште одредбе

Члан 150.

(Овлашћена лица)

(1) Лице чија су права из овог закона повријеђена може да тражи заштиту тих права и накнаду штете од њиховог повредиоца према општим правилима о накнади штете, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Једнаку заштиту може да тражи лице којем пријети стварна опасност да ће његова права из овог закона бити повријеђена.

Члан 151.

(Солидарност овлашћеника и повредиоца)

(1) Ако је више лица овлашћено да тражи заштиту права, свако од њих може да тражи заштиту тог права у цјелини.

(2) Ако је више лица повриједило право из овог закона, свако од њих одговара за начињену повреду у цјелини.

Члан 152.
(Заштита техничких мјера)

(1) Сматра се да је лице повриједило искључива права из овог закона ако заобиђе ефективне техничке мјере које служе за заштиту ауторских дјела или предмета сродних права.

(2) Сматра се да је лице повриједило искључива права из овог закона ако произведе, увезе, дистрибуира, прода, дâ у закуп, оглашава за продају или даје у закуп или посједује за комерцијалне сврхе технологију, уређај, производ, саставни дио или компјутерски програм, или пружа услуге, који:

а) се представљају, оглашавају или се њима тргује ради омогућавања заобилажења ефективних техничких мјера, или

б) имају само ограничен комерцијални значај или употребљивост за друге сврхе осим за заобилажење ефективних техничких мјера, или

ц) су првенствено замишљени, произведени, израђени, састављени, прилагођени или учињени ради заобилажења ефективних техничких мјера.

(3) "Техничке мјере", у смислу овог закона, означавају сваку технологију, уређај, средство, производ, саставни дио или компјутерски програм који су у нормалном току своје примјене намијењени за спречавање или ограничавање радње које носилац права из овог закона није дозволио. Те мјере сматрају се "ефективним" када носиоци права из овог закона коришћење својих ауторских дјела или предмета сродних права ограничавају путем контроле приступа или путем заштитног поступка као што су енкрипција, деформација или друга трансформација ауторског дјела или предмета сродних права, или путем механизма за контролу умножавања којима се постиже циљ заштите.

(4) Одредбе овог члана на одговарајући начин се примјењују и на технологију, уређај, средство, производ, саставни дио или компјутерски програм направљен за уклањање или измјену електронских података о управљању правима (члан 153).

(5) Радње поменуте у одредбама овог члана не представљају повреду права ако се изврше у појединачном конкретном случају ради спровођења задатака јавне безбједности или било којег службеног поступка.

Члан 153.

(Заштита података о управљању правима)

(1) Сматра се да је лице повриједило искључива права из овог закона ако без дозволе носиоца права учини неку од сљедећих радњи којима се проузрокује, омогућава, олакшава или прикрива повреда права из овог закона:

- а) уклањање или измјена било којег електронског податка за управљање правима,
- б) репродуковање, дистрибуирање, увоз ради даљег дистрибуирања, давање у закуп, чињење доступним или саопштавање јавности ауторских дјела или предмета сродних права с којих су електронски подаци о управљању правима уклоњени или измијењени.

(2) "Подаци о управљању правима" из става (1) овог члана јесу подаци које је навео носилац права и којима се идентификују ауторско дјело, односно предмет заштите сродног права, аутор или други носилац права, услови коришћења дјела, као и бројке или кодови који представљају такве податке, ако су наведени на примјерку ауторског дјела или предмета сродног права, или се појављују у вези са њиховим саопштавањем јавности.

Члан 154.

(Обавеза назначивања)

Носилац права, увозник или друго лице које је примијенило техничке мјере или које има овлашћење и могућност да их отклони мора на сваком примјерку ауторског дјела или предмета сродних права, израђеном или увезеном у комерцијалне сврхе, јасно и видљиво да назначи употребу техничких мјера према овом закону и наведе:

- а) податке о употријебљеној техничкој мјери и њеним учинцима,
- б) своје име, односно фирму и контактну адресу за омогућавање ефективног спровођења члана 155. став (1) овог закона.

Члан 155.

(Остваривање садржинских ограничења права)

(1) Носилац права који користи техничке мјере, према овом закону, мора лицима која имају законити приступ примјерку ауторског дјела или предмета сродних права, на њихов захтјев, у најкраћем могућем времену омогућити да остваре садржинска ограничења права из става (3) овог члана, измјеном или отклањањем техничке мјере или на други начин.

(2) Ако носилац права не поступи према одредби става (1) овог члана, тврдећи да услови из става (3) овог члана не постоје, лица која хоће да остваре садржинска ограничења права могу да траже медијацију. Медијација се може тражити и без споразума о медијацији. У медијационом поступку користе се на одговарајући начин одредбе о медијацији из закона који уређује колективно остваривање ауторског и сродних права.

(3) Узимајући у обзир услове из овог закона, укључујући могућност плаћања накнаде, садржинска ограничења права, према одредбама става (1) овог члана, могу да се остварују у случају:

- а) коришћења од инвалидних лица (члан 42),
- б) коришћења ради наставе (члан 45),
- ц) приватног и другог сопственог репродуковања (члан 46),
- д) службених поступака (члан 53),
- е) ефемерних снимака радио-дифузних организација (члан 77. став (2)).

(4) Ст. (1), (2) и (3) овог члана не односе се на техничке мјере употријебљене за:

- а) испуњење обавеза носиоца права из става (1) овог члана, укључујући спровођење уговора закључених у ту сврху,
- б) заштићена дјела која се на основу одговарајућег уговора користе у смислу одредаба члана 32. овог закона.

Одјељак Б. Судска заштита

Члан 156. (Обим права на заштиту)

(1) Ако је искључиво право из овог закона повријеђено, носилац тог права може да захтијева:

- а) утврђење учињене повреде,
- б) забрану даљег вршења учињене повреде и будућих сличних повреда престанком или уздржавањем од радњи које то право вријеђају,
- ц) уклањање стања насталог повредом права,
- д) повлачење предмета повреде из привредних токова уз уважавање интереса трећих савјесних лица,

- е) потпуно уклањање предмета повреде из привредних токова,
- ф) уништење предмета повреде,
- г) уништење средстава која су искључиво или у претежној мјери намијењена или се употребљавају за чињење повреда и која су својина повредилаца,
- х) препуштање предмета повреде носиоцу права уз плаћање трошкова производње,
- и) објављивање пресуде.

(2) При одлучивању о захтјевима из става (1) тач. ц) до х) овог члана суд ће узимати у обзир све околности случаја, нарочито размјерност између тежине учињене повреде и захтјева, као и интерес овлашћеног лица да се обезбиједи ефективна заштита права. Одредбе става (1) тач. ц) и ф) овог члана не примјењују се на изграђене архитектонске објекте, осим ако је уништење објекта сврсисходно, узимајући у обзир све околности случаја, а нарочито мању вриједност објекта.

(3) У поступку против лица чије су услуге биле употријебљене за повреду права, а постојање те повреде већ је правоснажно установљено у поступку према трећем лицу, претпоставља се да повреда права постоји.

Члан 157. (Накнада штете)

(1) За све повреде права из овог закона важе општа правила о накнади штете и одговорности за штету, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Повредилац права дужан је да плати носиоцу права одштету у обиму који се одређује према општим правилима о накнади штете, или у обиму који одговара уговореној или уобичајеној накнади за законито коришћење дјела или предмета сродних права одређене врсте.

Члан 158. (Пенал)

(1) Ако је ауторско имовинско право из овог закона повријеђено намјерно или крајњом непажњом, носилац права може од повредноца да тражи накнаду до троструког износа уговорене, а ако није уговорена, од одговарајуће уобичајене накнаде.

(2) При одлучивању о захтјеву за плаћање пенала суд ће узимати у обзир све околности случаја, а нарочито обим настале штете, степен кривице повредиоца, обим уговорене или уобичајене накнаде и превентивни циљ пенала.

(3) Ако је настала штета већа од пенала из става (1) овог члана, носилац права овлашћен је да тражи разлику до износа накнаде потпуне штете.

Члан 159.
(Нематеријална штета)

Независно од накнаде имовинске штете, као и у случају да такве штете нема, аутор или извођач могу да траже да се досуди праведна новчана одштета за претрпљене душевне болове због повреде моралних права. При одлучивању о захтјеву суд ће узимати у обзир све околности случаја, а нарочито интензитет и трајање душевних болова проузрокованих повредом моралних права.

Члан 160.
(Привремене мјере)

(1) Суд ће одредити привремену мјеру ради обезбјеђења захтјева према одредбама овог закона ако предлагач учини вјероватним:

- а) да је носилац права из овог закона и
- б) да је његово право повријеђено или да пријети стварна опасност од повреде.

(2) Носилац права мора да учини вјероватним и једну од сљедећих претпоставки:

- а) опасност да ће остваривање захтјева бити онемогућено или знатно отежано,
- б) да је привремена мјера потребна ради спречавања настанка штете коју ће бити касније тешко поправити, или
- ц) да претпостављени повредилац, доношењем привремене мјере која би се касније у поступку показала као неоправдана, не би претрпио веће негативне посљедице од оних које би без доношења такве привремене мјере претрпио носилац права.

(3) Носилац права који предлаже да се донесе привремена мјера без претходног обавјештавања и саслушања супротне стране дужан је да, осим услова из ст. (1) и (2) овог члана, учини вјероватним да би било какво одгађање доношења привремене мјере проузроковало носиоцу права настанак штете коју би било тешко поправити. У случају доношења привремене мјере према одредбама овог става, суд ће рјешење о привременој мјери доставити супротној страни одмах послије њеног спровођења.

(4) Носилац права не мора да доказује опасност да ће остваривање захтјева бити онемогућено или знатно отежано ако учини вјероватним да ће предложена привремена мјера проузроковати претпостављеном повредиоцу само незнатну штету. Узима се да опасност постоји ако би требало остваривати захтјеве у иностранству.

(5) Суд може да одреди за обезбјеђење захтјева, према ставу (1) овог члана, било коју привремену мјеру којом се може постићи циљ обезбјеђења, а нарочито да се:

а) претпостављеном повредиоцу забране радње којима се повређује право из овог закона,

б) одузму, уклоне из промета и похране предмети повреде и средства повреде који су искључиво или у претежној мјери намијењени, односно употребљавају се за чињење повреда.

(6) Ако је мјера одређена прије подношења тужбе, суд ће у рјешењу одредити и рок у којем предлагач мора да поднесе тужбу ради оправдања те мјере. Рок не може бити дужи од 20 радних дана, односно 31 календарског дана од дана достављања рјешења предлагачу, зависно од тога који рок истиче касније.

(7) Суд мора да одлучи о приговору против рјешења о привременој мјери у року од 30 дана од дана подношења одговора на приговор, односно од истека рока за подношење тог одговора.

(8) У поступку за доношење привремене мјере примјењују се одредбе закона о парничном поступку, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 161. (Обезбјеђење доказа)

(1) Суд ће донијети рјешење о обезбјеђењу доказа ако предлагач учини суду вјероватним:

а) да је носилац права из овог закона,

б) да је његово право повријеђено, или да пријети стварна опасност од повреде,

ц) да ће докази о тој повреди бити уништени, или касније неће моћи бити изведени.

(2) Носилац права који тражи да се донесе рјешење о обезбјеђењу доказа без претходног обавјештавања и саслушања супротне стране дужан је да, осим услова из става (1) овог члана, учини вјероватним и постојање опасности да ће докази о повреди, због радњи противника, бити уништени, или се касније неће моћи извести. У случају доношења одлуке о обезбјеђењу доказа према одредбама овог става, суд ће рјешење о обезбјеђењу доставити супротној страни одмах послије извођења доказа.

(3) Суд може рјешењем из става (1) овог члана да одреди да се изведе било који доказ, а нарочито:

а) увиђај просторија, пословне документације, инвентара, база података, компјутерских меморијских јединица или других ствари,

б) одузимање узорака предмета повреде,

ц) преглед и предају докумената,

д) одређивање и саслушање вјештака,

е) саслушање свједока.

(4) Обезбјеђење доказа може да се тражи и послије правоснажно окончаног поступка, ако је то потребно ради покретања поступка према ванредним правним лијековима или за вријеме таквог поступка.

(5) У поступку обезбјеђења доказа, према одредбама овог члана, примјењују се одредбе закона о парничном поступку, а које се односе на судске мјере обезбјеђења, осим ако овим законом није другачије одређено. Поступак обезбјеђења доказа је хитан.

(6) Ако се касније покаже да је предлог за обезбјеђење доказа неоправдан или ако носилац права тај предлог не оправда, супротна страна има право да тражи:

а) враћање одузетих предмета,

б) забрану употребе прибављених информација,

ц) накнаду штете.

(7) Суд мора у поступку обезбјеђења доказа, према одредбама овог члана, обезбиједити заштиту повјерљивих података странака и водити бригу о томе да се судски поступак не злоупотребљава искључиво с намјером прибављања повјерљивих података супротне стране.

Члан 162.
(Дужност обавјештавања)

(1) Суд може у току парнице, због повреде права из овог закона, на основу оправданог захтјева једне од странака одредити повредиоцу права да достави податке о извору и дистрибуционим каналима робе или услуга којима се повређује право из овог закона.

(2) Суд може одредити да податке из става (1) овог члана доставе суду и лица која у обиму комерцијалне дјелатности:

а) посједују робу за коју се сумња да се њоме повређује право из овог закона, или

б) користе услуге за које се сумња да се њима повређује право из овог закона, или

ц) дају услуге за које се сумња да се њима повређује право из овог закона.

(3) Узима се да је нека радња предузета у обиму комерцијалне дјелатности ако је предузета за прибављање посредне или непосредне економске користи. Појам комерцијалне дјелатности не обухвата радње савјесних крајњих потрошача.

(4) Суд може одредити да податке из става (1) овог члана достави суду и лице које је од неког од лица наведених у ставу (2) овог члана означено као умијешано у производњу, израду и дистрибуцију робе или давање услуга за које се сумња да се њима повређује право из овог закона.

(5) Подаци тражени на основу става (1) овог члана могу да обухвате:

а) име, адресу, односно фирму и сједиште произвођача, израђивача, дистрибутера, добављача и других претходних посједника робе, односно давалаца услуга, као и намјераваних продаваца на велико и мало,

б) податке о количинама произведене, израђене, испоручене, примљене или наручене робе или услуга, као и о цијенама оствареним за односну робу и услуге.

Члан 163.
(Извођење доказа)

- (1) Ако суд одлучи да ће извести предложени доказ који се налази код супротне стране, та страна дужна је да на захтјев суда преда доказна средства којима располаже.
- (2) Став (1) овог члана односи се и на банковну, финансијску и пословну документацију која је под контролом супротне стране, ако се ради о повреди која достиже обим комерцијалне дјелатности.
- (3) У поступку извођења доказа примјењују се одговарајуће одредбе закона који уређује парнични поступак, осим ако је овим законом другачије одређено.
- (4) Суд мора послије извођења доказа, према ставу (1) овог члана, обезбиједити заштиту повјерљивих података странака и водити бригу о томе да се судски поступак не злоупотребљава искључиво с намјером прибављања повјерљивих података супротне странке.

ГЛАВА III - МЈЕРЕ ЗА ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА

Одјељак А. Депоновање и евиденција ауторских дјела

Члан 164.
(Депоновање ауторских дјела)

- (1) С циљем очувања доказа или због других разлога, носилац права из овог закона може да депонује оригинале или примјерке својих ауторских дјела или предмета својих сродних права у Институту за интелектуално власништво Босне и Херцеговине. Депоновање дјела уписује се у књигу евиденције ауторских дјела коју води Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине.
- (2) Док се не докаже супротно, сматра се да права на дјелима и предметима сродних права која су уписана у књигу евиденције ауторских дјела из става (1) овог члана постоје и припадају лицу које је тамо назначено као њихов носилац.
- (3) Књига евиденције ауторских дјела је јавна и јединствена за цјелокупну територију Босне и Херцеговине.
- (4) Ако постоји сумња о томе да ли се ради о дјелу или предмету сродног права прикладном за упис у књигу евиденције ауторских дјела, мишљење о томе даје Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине.
- (5) Одредбе овог члана немају утицаја на постојање и заштиту права из овог закона.

(6) Ближе прописе о начину и форми депоновања дјела, те упису у књигу евиденције ауторских дјела доноси Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине.

Члан 165.

(Знаци о задржаним искључивим правима)

(1) Носилац искључивих права из овог закона може на оригинал или примјерке свог дјела ставити знак © испред свог имена или фирме и годину објављивања.

(2) Носилац искључивих права на фонограмима из овог закона може на оригиналу или примјерцима свог изданог фонограма, односно на њиховој амбалажи ставити знак (П) испред свог имена или фирме и годину првог издања.

(3) Док се не докаже супротно, сматра се да постоје искључива права на дјелима, односно фонограмима који носе такву ознаку и да припадају лицу које је уз такав знак наведено.

(4) Одредбе овог члана немају утицаја на постојање и заштиту права из овог закона.

Одјељак Б. Царинске мјере

Члан 166.

(Захтјев носиоца права)

(1) Носилац искључивих права према овом закону, који оправдано сумња да ће доћи до увоза или извоза робе која је произведена супротно одредбама овог закона, може код органа надлежног за царинске послове (царински орган) поднијети захтјев за заштиту својих права путем царинских мјера привременог задржавања робе од даљег пуштања у промет.

(2) Захтјев за заштиту права, према ставу (1) овог члана, мора да садржи нарочито:

а) податке о подносиоцу захтјева и о носиоцу искључивог права из овог закона, ако се не ради о истом лицу,

б) детаљан опис робе, који омогућава царинској испостави да је идентификује,

ц) доказе о томе да је подносилац захтјева, односно његов овлашћеник, носилац искључивог права из овог закона у вези са том робом,

д) доказе о томе да је искључиво право вјероватно повријеђено,

е) друге податке важне за одлучивање о захтјеву којим располаже подносилац, као што су подаци о локацији робе и њеној дестинацији, очекивани датум доласка или одласка пошиљке, подаци о средству транспорта, подаци о увознику, извознику, примаоцу и сл.,

ф) временски период у којем ће царинске испоставе поступати према захтјеву и који не може да буде дужи од двије године од дана подношења захтјева.

(3) Царински орган може прије доношења одлуке којом удовољава захтјеву из става (1) овог члана тражити од носиоца права да положи осигурање за трошкове похрањивања и превоза робе, као и за накнаду штете која би могла да настане царинском органу у вези са робом.

(4) Ако царински орган удовољи захтјеву из става (1) овог члана, он о томе обавјештава све царинске испоставе и носиоца права.

Члан 167.

(Поступак након привременог задржавања робе)

(1) Ако царинска испостава при спровођењу царинског поступка нађе робу која одговара опису робе из одлуке царинског органа, она ће ту робу привремено задржати од даљег пуштања у промет. Одлука о привременом задржавању робе уручује се њеном увознику. У одлуци о задржавању робе одређује се да се сопственик робе, односно лице које је овлашћено за располагање робом, у року од десет радних дана од дана привременог задржавања, може изјаснити о томе да ли се ради о фалсификованој роби, односно другој повреди права из овог закона.

(2) Ако царинска испостава која је робу привремено задржала не прими писано изјашњење сопственика или лица које је овлашћено да располаже робом у року из става (1) овог члана, она може на захтјев и о трошку носиоца права одузети и уништити робу.

(3) Ако сопственик робе или лице које је овлашћено да располаже робом, у року из става (1) овог члана, поднесе изјаву да се не ради о фалсификованој роби, односно другој повреди права из овог закона, носилац права може у року од десет радних дана од пријема обавјештења о таквој изјави да поднесе тужбу због повреде права. Ако посебне околности случаја то оправдавају, царински орган може, на захтјев носиоца права, одредити додатни рок за подношење тужбе, који не може бити дужи од десет радних дана.

(4) Носилац права или лице које он овласти може за вријеме привременог задржавања извршити преглед и контролу робе и пратеће документације у обиму који је потребан за утврђивање његових захтјева и за остваривање судске заштите његових права уз обезбјеђење заштите повјерљивих података. Право да изврши преглед и контролу робе има и њен увозник.

(5) Ако носилац права не поднесе тужбу, у складу са ставом (3) овог члана, привремено задржана роба пушта се у тражену царински допуштenu употребу, односно промет.

(6) Ако носилац права покрене судски поступак, у складу са одредбама става (3) овог члана, царинска испостава доноси одлуку о заплъени робе до доношења правоснажне судске одлуке.

Члан 168.

(Поступак по службеној дужности)

(1) Ако царинска испостава при спровођењу царинског поступка у вези с увозом или извозом робе оправдано сумња да су одређеном робом повријеђена права из овог закона, она ће привремено задржати пуштање те робе у промет и о томе обавијестити царински орган.

(2) Царински орган писмено обавјештава носиоца права о задржавању робе, сумњи да се ради о повреди његових права и о могућности да поднесе захтјев према члану 166. овог закона, у року од пет радних дана од дана задржавања робе.

(3) Ако носилац права поднесе захтјев, у складу са ставом (2) овог члана, роба се задржава до доношења одлуке царинског органа. Ако царински орган удовољи захтјеву из члана 166. овог закона, роба се привремено задржава за даљих десет радних дана. Носилац права мора у том року спровести радње из члана 167. став (4) овог закона.

(4) Одредбе чл. 167. и 168. овог закона не примјењују се на увоз или извоз робе у малим количинама намијењеним за приватну и некомерцијалну употребу, које се уносе или износе као дио личног пртљага или се шаљу у малим пошилима.

Члан 169.

(Примјена других царинских прописа)

(1) На царински поступак у вези са робом којом се повређују права из овог закона примјењују се на одговарајући начин остали важећи царински прописи.

(2) Прописе о спровођењу царинских мјера из овог одјељка доноси Савјет министара Босне и Херцеговине на предлог Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине.

(3) Царински поступак у вези са робом којом се повређују права из овог закона је хитан.

ДИО СЕДМИ - ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 170. (Прекршај)

(1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 200.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, а новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај предузетник ако:

- а) без преноса одговарајућег ауторског имовинског права, када је такав пренос потребан према одредбама овог закона, репродукује, дистрибуира, дâ у закуп, јавно изведе, јавно пренесе, јавно прикаже, јавно саопшти са фонограма или видеограма, радио-дифузијски емитује, радио-дифузијски реемитује, секундарно користи, емитује, учини доступним јавности, преради, аудио-визуелно прилагоди или на који други начин искористи ауторско дјело, односно његов примјерак (чл. 21. до 33. и члан 110. овог закона),
- б) посједује примјерак компјутерског програма у комерцијалне сврхе, а при томе зна или би требало да зна да се ради о примјерку којим се повређује ауторско право (члан 107. тачка б) овог закона),
- ц) без преноса одговарајућег искључивог права, када је такав пренос потребан према одредбама овог закона, репродукује, сними, јавно пренесе или радио-дифузијски емитује живо извођење или репродукује, учини доступним јавности, дистрибуира или дâ у закуп фонограм или видеограм са снимљеним извођењем или на неки други начин искористи извођење (члан 119. овог закона),
- д) без преноса одговарајућег искључивог права, када је такав пренос потребан према одредбама овог закона, репродукује, дистрибуира, дâ у закуп, учини доступним јавности или на који други начин искористи фонограм или видеограм (чл. 127. и 132. овог закона),
- е) без преноса одговарајућег искључивог права, када је такав пренос потребан према одредбама овог закона, радио-дифузијски реемитује, сними, репродукује, дистрибуира, учини доступним јавности или на неки други начин искористи емисију, односно њен снимак (члан 136. овог закона),
- ф) без преноса одговарајућег искључивог права, када је такав пренос потребан према одредбама овог закона, репродукује, дистрибуира, дâ у закуп, учини доступним јавности, или на неки други начин искористи базу података, односно њен примјерак (члан 143. овог закона),

г) уклони или преиначи било који електронски податак за управљање ауторским или сродним правима (члан 153. став (1) тачка а) овог закона),

х) репродукује, дистрибуира, увезе ради даљег дистрибуирања, дâ у закуп или саопшти јавности ауторско дјело или предмет сродних права, односно њихов примјерак с којег је електронски податак о управљању правима на недозвољен начин уклоњен или преиначен (члан 153. став (1) тачка б) овог закона),

и) заобиђе ефективне техничке мјере или произведе, увезе, дистрибуира, прода, дâ у закуп, огласи за продају или закуп, или посједује за комерцијалне сврхе технологију, уређај, производ, саставни дио или компјутерски програм, или пружи услугу с намјером недозвољеног заобилажења ефективних техничких мјера према члану 152. став (2) овог закона (члан 152. ст. (1) и (2) овог закона),

ј) произведе, увезе, дистрибуира, прода, дâ у закуп, огласи за продају или закуп, или посједује за комерцијалне сврхе технологију, уређај, производ, саставни дио или компјутерски програм за уклањање или преиначивање електронског податка о управљању правима (члан 152. став (4) овог закона).

(2) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај из става (1) овог члана и одговорно лице у правном лицу и код предузетника.

(3) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај из става (1) овог члана физичко лице.

(4) Предмети који су настали извршењем прекршаја из става (1) овог члана одузеће се и уништити, а предмети, односно уређаји намијењени или употребљени за извршење тих прекршаја ће се одузети.

(5) Прекршајни поступак на основу одредаба овог члана је хитан.

Члан 171. (Заштитна мјера)

(1) Правном лицу и предузетнику који учине прекршај из члана 170. став (1) овог закона у обављању дјелатности може се изрећи заштитна мјера забране обављања дјелатности или дијелова дјелатности којима се повређује ауторско или сродна права у трајању до једне године, ако је учињени прекршај нарочито тежак због начина извршења, посљедица дјела или других околности учињеног прекршаја.

(2) Правном лицу и предузетнику који учине прекршај из члана 170. став (1) овог закона у поврату изрећи ће се заштитна мјера забране дјелатности или дијелова дјелатности којима се повређује ауторско или сродна права у трајању од најмање једне године.

Члан 172.

(Новчане казне за онемогућавање остваривања садржајних ограничења права)

(1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако лицу које има законити приступ примјерку ауторског дјела или предмету сродних права не обезбиједи средства која омогућавају остваривање садржинских ограничења права из члана 155. овог закона.

(2) Новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 20.000 КМ казниће се за прекршај из става (1) овог члана и одговорно лице у правном лицу или код предузетника.

(3) Новчаном казном у износу од 1.500 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај из става (1) овог члана физичко лице.

Члан 173.

(Инспекцијски надзор)

(1) Инспекцијски надзор над поштовањем одредаба овог закона у дијелу обављања промета робе и услуга у првом степену врше инспекције у Федерацији Босне и Херцеговине, Републици Српској и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине надлежни за надзор прописа из области промета робе и услуга (тржишта), а у другом степену министарства у Федерацији Босне и Херцеговине, Републици Српској и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине надлежна за област промета робе и услуга (тржишта).

(2) Инспекције из става (1) овог члана врше инспекцијски надзор преко надлежних тржишних инспектората.

Члан 174.

(Овлашћења надлежног тржишног инспектора)

(1) У спровођењу инспекцијског надзора из члана 173. овог закона надлежни тржишни инспектор, поред општих овлашћења прописаних законом и другим прописима којима се уређује поступак инспекцијског надзора, овлашћен је и да:

а) трајно одузме робу намијењену промету којом се повређује неко имовинско право из овог закона и одреди њено уништавање у случају када власник робе или друго лице које овлашћено располаже робом само изјави да се ради о роби којом се повређује нечије искључиво имовинско право из овог закона,

б) привремено одузме робу намијењену промету за коју се оправдано посумња да повређује неко имовинско право из овог закона и обавијести носиоца права или његовог заступника да у року од пет дана може предложити трајно одузимање робе,

ц) трајно одузме робу намијењену промету и одреди њено уништавање о трошку носиоца права, ако носилац права или његов заступник у случају из тачке б) овог става изјави и докаже да се ради о роби којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона,

д) привремено забрани производњу или промет робе или услуге за коју се оправдано посумња да повређује неко имовинско право из овог закона и обавијести носиоца права или његовог заступника да у року од пет дана може предложити изрицање мјере забране производње промета робе или услуге,

е) трајно забрани производњу и промет робе или услуге лицу које је произвело или ставило у промет робу или услугу ако носилац права или његов заступник у случају из тачке д) овог става изјави или докаже да се ради о роби или услузи којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона.

(2) Осим мјера из става (1) тач. ц) и е) овог члана, инспектор може лицу које је произвело или стављало у промет робу или услугу којом се повређује неко имовинско право из овог закона изрећи и мјеру забране рада и обављања дјелатности у трајању од 30 до 90 дана.

(3) Носилац права или његов заступник може у случајевима изрицања привремених мјера из става (1) овог члана извршити преглед робе и пратеће документације у обиму који је потребан за утврђивање чињеница битних за подношење предлога за предузимање даљих мјера инспекцијског надзора из става (1) овог члана које су трајног карактера.

(4) Обавјештење из става (1) овог члана садржи поуку о могућностима и условима за подношење предлога за предузимање даљих мјера инспекцијског надзора трајног карактера, образложене разлоге због којих се сумња да се ради о роби или услузи којом се повређује неко имовинско право из овог закона, детаљне податке о роби, односно услузи, власнику робе, односно пружаоцу услуге, мјесту гдје се роба тренутно налази, односно гдје се услуга врши и податке битне за контакт носиоца права са инспекцијским органима.

(5) Обавјештење из става (1) овог члана доставља се носиоцу права или његовом заступнику у писаној форми, електронском поштом, телефаксом или на други погодан начин којим се обезбјеђује хитност у поступању, а у оправданим случајевима може се саопштити и усмено.

(6) Изјава носиоца права или његовог заступника из става (1) овог члана, дата у поступку инспекцијског надзора да се ради о роби или услузи којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона, мора бити у писаној форми и овјерена код надлежног органа и обавезно садржавати и изјаву да прихвата потпуну одговорност за надокнаду штете у случају да се не буде радило о роби или услузи којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона, а поред тога, у случају предлога за предузимање мјера из става (1) тачка ц) овог члана и изјаву да ће сносити трошкове уништавања робе када буде трајно одузета и одређена за уништавање.

(7) Привремене мјере из става (1) овог члана престају, односно привремено одузета роба враћа се у случајевима:

- а) кад носилац права или његов заступник није познат или није доступан,
- б) кад носилац права или његов заступник не тражи или у остављеном року није затражио предузимање даљих мјера инспекцијског надзора,
- ц) кад носилац права или његов заступник не да писмену и овјерену изјаву да се ради о роби или услузи којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона или не да изјаву која има све потребне елементе прописане у ставу (6) овог члана,
- д) кад носилац права или његов заступник не докаже да се ради о роби или услузи којом се повређује неко његово искључиво имовинско право из овог закона,
- е) у другим случајевима предвиђеним законом.

ДИО ОСМИ - ОБЛАСТ ПРИМЈЕНЕ ЗАКОНА

Члан 175. (Опште одредбе)

(1) Заштиту према одредбама овог закона уживају аутори као и други носиоци ауторских или сродних права који су држављани Босне и Херцеговине, или имају своје пребивалиште или сједиште у Босни и Херцеговини.

(2) Друга страна физичка или правна лица (странци) уживају једнаку заштиту као лица из става (1) овог члана, ако то одређује међународни уговор или овај закон, или на основу материјалног реципроцитета. Док се не докаже супротно, сматра се да материјални реципроцитет постоји.

(3) Без обзира на одредбе ст. (1) и (2) овог члана, заштиту према одредбама овог закона уживају и странци у погледу:

- а) моралних права у сваком случају,
- б) права слијеђења и права на накнаду за приватно и друго сопствено репродуковање под условом материјалног реципроцитета.

Члан 176.
(Аутори)

(1) Заштиту према одредбама овог закона, осим аутора из члана 175. овог закона, уживају и аутори:

- а) чија су дјела издата у Босни и Херцеговини први пут, или у року од 30 дана од дана када су била издата у некој другој држави,
- б) аудио-визуелних дјела чији продуцент има своје сједиште или пребивалиште у Босни и Херцеговини,
- ц) архитектонских дјела саграђених на територији Босне и Херцеговине и дјела ликовних умјетности која се, као некретнина или њен чврсти саставни дио, налазе на територији Босне и Херцеговине.

(2) Ако су ауторско дјело створили коаутори, заштиту према одредбама овог закона уживају сви, ако барем један од њих испуњава неки од услова из става (1) овог члана.

Члан 177.
(Извођачи)

(1) Заштиту према одредбама овог закона, осим извођача из члана 175. овог закона, уживају и извођачи:

- а) чије се изведбе одржавају на територији Босне и Херцеговине,
- б) чије су изведбе снимљене на фонограме који су заштићени према овом закону,
- ц) чије су изведбе, без фиксирања на фонограме, укључене у емисије радио-дифузних организација које су заштићене према овом закону.

(2) Ако у извођењу учествује више извођача, заштиту према одредбама овог закона уживају сви, под условом да је барем један од њих држављанин Босне и Херцеговине или има пребивалиште у Босни и Херцеговини.

Члан 178.

(Произвођачи фонограма, филмски продуценти и издавачи)

(1) Заштиту према одредбама овог закона, осим произвођача фонограма и филмских продуцената из члана 175. овог закона, уживају и произвођачи фонограма и филмски продуценти чији је фонограм или видеограм први пут снимљен у Босни и Херцеговини.

(2) Заштиту према одредбама овог закона, осим издавача из члана 175. овог закона, уживају и издавачи чије је издање издато први пут у Босни и Херцеговини или у року од 30 дана од дана издавања у некој другој држави.

Члан 179.

(Радио-дифузне организације)

Заштиту према одредбама овог закона уживају, осим радио-дифузних организација из члана 175. овог закона, и радио-дифузне организације које емитују своје емисије путем одашиљача који се налазе на територији Босне и Херцеговине.

Члан 180.

(Упоредивање рокова трајања права)

(1) За стране ауторе који уживају заштиту према овом закону важе рокови трајања тих права из овог закона с тим да истичу најкасније на дан када истиче заштита у држави чији су они држављани и не могу бити дужи од рокова према овом закону.

(2) За стране носиоце сродних права који уживају заштиту према овом закону важе рокови трајања тих права из овог закона с тим да истичу најкасније на дан када истиче заштита у држави чији су они држављани или у којој имају своје сједиште и да не могу бити дужи од рокова према овом закону.

Члан 181.

(Саопштавање јавности путем сателита)

(1) Заштиту према одредбама овог закона уживају аутори и носиоци сродних права чија су дјела или предмети сродних права саопштени јавности путем сателита, ако се одговарајући програмски сигнали, под контролом и одговорношћу организације за радио-дифузију у Босни и Херцеговини, уносе у непрекидан комуникациони ланац који води према сателиту и натраг на Земљу.

(2) Заштита према одредбама овог закона постоји и у случају да није испуњен услов из става (1) овог члана ако:

- а) се у Босни и Херцеговини налази релејна станица путем које се преносе програмски сигнали, или
- б) организација за радио-дифузију, која је наручила саопштавање јавности путем сателита, има своје сједиште у Босни и Херцеговини.

Члан 182.
(Апатриди и избјеглице)

(1) Аутори и носиоци сродних права који немају држављанство или чије држављанство није могуће утврдити уживају једнаку заштиту према овом закону као држављани Босне и Херцеговине ако имају у њој своје пребивалиште.

(2) Ако аутори и носиоци сродних права немају пребивалиште у Босни и Херцеговини, или се то не може утврдити, уживају у Босни и Херцеговини једнаку заштиту као држављани Босне и Херцеговине ако имају у њој своје боравиште.

(3) Ако аутори и носиоци сродних права немају у Босни и Херцеговини ни боравиште, уживају једнаку заштиту као држављани државе у којој имају своје пребивалиште или боравиште.

(4) Одредбе овог члана односе се и на ауторе и на носиоце сродних права којима, према међународним уговорима или прописима Босне и Херцеговине, припада статус избјеглица.

ДИО ДЕВЕТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 183.
(Примјена Закона)

(1) Овај закон се примјењује на ауторска дјела и предмете сродних права која настану послје ступања на снагу овог закона.

(2) Овај закон примјењује се, такође, на ауторска дјела, изведбе, фонограме и емисије који су настали прије ступања на снагу овог закона, а у погледу којих права призната претходним законом или законом државе њиховог поријекла нису престала до дана ступања на снагу овог закона.

(3) Овај закон примјењује се на базе података као предмете сродних права које су биле израђене послје 1. јануара 1983. године.

Члан 184.
(Забрана ретроактивне примјене)

Овај закон не примјењује се на уговоре, односно акте коришћења, закључене, односно извршене у складу са важећим прописима прије његовог ступања на снагу.

Члан 185.
(Примјена Закона на компјутерске програме и базе података)

Одредбе овог закона о компјутерским програмима и базама података примјењују се и на компјутерске програме и базе података створене, односно израђене прије његовог ступања на снагу, ако се тиме не задире у уговоре који су били склопљени и права која су била стечена до тог дана.

Члан 186.
(Плаћање накнаде за приватну или другу сопствену употребу)

(1) Одредбе овог закона о обавези плаћања накнаде за приватну или другу сопствену употребу (чл. 36. и 37. овог закона) почињу се примјењивати након истека једне године од његовог ступања на снагу.

(2) Подзаконски акт о износима накнаде за репродуковање за приватну и другу сопствену употребу из члана 38. став (1) овог закона доноси Савјет министара Босне и Херцеговине најкасније у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 187.
(Подзаконски акти о депоновању ауторских дјела)

Подзаконски акт којим се уређују депоновање и вођење књиге евиденције ауторских дјела и предмета сродних права из члана 164. овог закона доноси Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 188.
(Накнада за саопштавање јавности фонограма)

Одредбе овог закона о накнади за саопштавање јавности фонограма (чл. 121. и 128. овог закона) почињу се примјењивати након истека 2013. године.

Члан 189.

(Прописи о инспекцијској контроли тржишта)

Федерација Босне и Херцеговине, Република Српска и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, с циљем обезбјеђења ефикасне прекршајне заштите ауторског и сродних права, у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона измијениће, односно допунити своје законске прописе којима се уређује инспекцијска контрола тржишта.

Члан 190.

(Примјена међународних уговора)

Одредбе међународних уговора у вези с ауторским правом и сродним правима, којима је приступила Босна и Херцеговина, примјењују се на предмете које третира овај закон и у случају сукоба с одредбама овог закона примјењују се одредбе међународних уговора.

Члан 191.

(Престанак примјене ранијег прописа и изузеци)

(1) Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о ауторском праву и сродним правима у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" бр. 7/02 и 76/06), осим одредаба:

- а) ГЛАВЕ VIII - ОСТВАРИВАЊЕ АУТОРСКОГ ПРАВА, које се односи на колективно остваривање ауторског права (чл. 86, 87, 88, 89, 90. и 91),
- б) ГЛАВЕ XIII - ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА УМЈЕТНИКА ИЗВОЂАЧА, која се односе на колективно остваривање сродних права (чл. 105, 106, 107. и 108),
- ц) ГЛАВЕ XVI - КРИВИЧНЕ ОДРЕДБЕ, које се односе на кривична дјела (чл. 120, 121, 122, 123. и 124.) и
- д) ГЛАВЕ XVII - ПРЕКРШАЈИ, које се односе на колективно остваривање права (чл. 130, 131 и 132), на надлежност судова (члан 134) и на буџетска питања (члан 135).

(2) Одредбе из става (1) овог члана под а), б), ц) и д) примјењиваће се до ступања на снагу Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права.

Члан 192.

(Ступање на снагу овог закона)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ број 543/10
13. јула 2010. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Нико Лозанчић, в. р.

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Сулејман Тихић, в. р.